

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління фінансуванням активів підприємства

за матеріалами підприємства ПрАТ «Тернопільський кар'єр»,
м. Тернопіль

Студента
2 курсу 1 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу»
заочної форми навчання

Боліновської Ірини
Михайлівни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Камінський Сергій
Іванович

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ АКТИВІВ.....	6
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ПрАТ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ КАР'ЄР».....	17
2.1. Аналіз динаміки, обсягу та складу активів ПрАТ«Тернопільський кар'єр».....	22
2.2. Характеристика динаміки обсягів та складу джерел формування активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр».....	28
2.3. Оцінка ефективності управління фінансуванням активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр».....	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ АКТИВІВ ПрАТ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ КАР'ЄР».....	35
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Формування ринкової системи господарювання вимагає підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції та послуг; чітких фінансових взаємозв'язків в економіці країни. Фінанси підприємств займають вихідне положення, так як обслуговують основну ланку суспільного виробництва, де створюються матеріальні та нематеріальні блага. Радикальні соціально-економічні перетворення, формування нової системи виробничих відносин, запровадження механізму ринкового ціноутворення, високі податкові ставки, дорожня кредитних ресурсів призвели до різкого погіршення фінансового стану і до втрати платоспроможності багатьох господарюючих суб'єктів. Визначальна роль в рішенні названих проблем належить активам, за допомогою яких можлива кількісна оцінка результативності прийнятих управлінських рішень, здійснення контролю за заповненням ресурсів, діагностика фінансової діяльності та виявлення резервів підвищення ефективності виробництва і зростання економічного потенціалу.

Недостатність теоретичної та методичної бази в сфері оцінки активів підприємства, як фінансових ресурсів, їх формування та використання, проблеми, що накопичилися в області регулювання економічної діяльності суб'єктів економіки з урахуванням вітчизняної специфіки становлення ринкової економіки, не дозволяють на практиці забезпечити ефективність функціонування системи управління на підприємстві. Всі ці обставини обумовлюють актуальність і вибір напрямку теми дослідження.

Питання управління активами підприємства розглядали у своїх дослідженнях провідні вчені, зокрема: М. Фрідмен, А. Сміт, Ж.Б. Сей, А. Пігу, Дж. Кейнс, Д. Ван Хорн, О. Бірман, І. Бланк, А. Будко, В. Ковалев, А. Мазаракі, Є. Мних, А. Поддєрьогін, Т. Пінчук, М. Пушкар, С. Рамазанова, Р. Сайфуліна, О. Терещенко, Ю. Цал-Цалко, І. Цигилика, Г. Швиданенко та ін. Проте аналіз основних досліджень і публікацій з даної проблеми показав, що

питання управління фінансуванням активів підприємства потребує постійного вдосконалення та адаптації відповідно до сучасних економічних вимог.

Метою дослідження є поглиблення теоретичних засад та розробка шляхів підвищення ефективності управління активами ПрАТ «Тернопільський кар'єр» в сучасних умовах господарювання. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- розглянути теоретичні засади управління фінансуванням активів;
- проаналізувати динаміку, обсяг та склад активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»;
- охарактеризувати динаміку обсягу та складу джерел фінансування активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»;
- оцінити ефективність управління фінансуванням активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності управління фінансуванням активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Об'єктом дослідження є процес фінансування активів підприємства.

Предметом дослідження є прикладні засади та теоретико-методичні засади управління фінансуванням активів підприємства.

Емпіричною базою дослідження є ПрАТ «Тернопільський кар'єр», що належить до провідних компаній України на ринку вапняку, яка займається розробкою родовищ вапнякового каменю з подальшою переробкою його на будівельні та інші види матеріалів. ПрАТ «Тернопільський кар'єр», розташований за адресою: Тернопільська обл., Збаразький р-н, с. Максимівка, вул. Стара Максимівка, 29. Найбільшими конкурентами ПрАТ «Тернопільський кар'єр» є Приватне Акціонерне Товариство "Новотроїцьке Рудоуправління" та Група компаній ГДП. Найціннішим ресурсом ПрАТ «Тернопільський кар'єр» є колектив кваліфікованих відповідальних спеціалістів, які забезпечують задоволення вимог та потреб партнерів компанії.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у випускній кваліфікаційній роботі були використані методи теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу – для дослідження сутності активів підприємства, теоретичних засад управління ними; системного і комплексного підходу – для обґрунтування теоретико-методичного підходу до оцінки ефективності використання активів підприємства; статистичні та графічні методи – для аналізу стану і тенденцій динаміки активів підприємства та наочного зображення отриманих результатів дослідження.

Інформаційною базою дослідження є матеріали фінансової звітності ПрАТ «Тернопільський кар'єр» а саме: форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та форма №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за 2016-2018 рр. Теоретичним та методологічним підґрунтям дослідження є наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, матеріали фахових періодичних видань та методичні розробки вчених.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні теоретико-прагматичних засад управління фінансуванням оборотних та необоротних активів підприємств з метою підвищення їх ефективності.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що запропоновані розробки складатимуть методичну основу обґрунтованого управління фінансуванням активів підприємств в сучасних умовах.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження було підготовлено статтю на тему «Методичні засади оцінки ефективності управління фінансування активів», опубліковану в збірнику наукових статей студентів заочної форми навчання «Економіка і фінанси підприємства» (Київ. нац. торг.-екон ун-т, 2019. – Ч. 1. – С.345-355).

Структура випускної кваліфікаційної роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг роботи без списку використаних джерел та додатків становить 53

сторінок, ілюстровані 32 таблицями, 8 рисунками, 13 додатками. Список використаних джерел складається із 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ АКТИВІВ

Поняття активів розвивалося в економічній науці починаючи з XVII століття. Змінювалася сама назва, класифікації, підходи до оцінки вартості активів. На початку свого історичного розвитку активи називалися капіталом, потім майном. В даний час під активами розуміється майновий потенціал підприємства.

Головною властивістю активів є їх здатність приносити дохід. Підприємство не інвестуватиме свої ресурси в придбання майна, яке не володіє такою властивістю [1, с.23].

Управління активами підприємства, тобто складом і структурою його майна і джерел коштів, дозволяє оцінити їх динаміку і прийняти рішення про необхідні напрямки їх зміни. Структура активів характеризує в першу чергу рівень мобільності майна підприємства, а також дозволяє визначити, за рахунок яких елементів ця мобільність забезпечується, знижується або підвищується.

Від структури активів безпосередньо залежать показники платоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Крім того, ця структура має великий вплив на систему показників, які прийнято називати коефіцієнтами ділової активності [3, с.76].

Управління активами переслідує дві основні мети: визначення структури витрат і контроль віддачі від вкладених коштів. З цієї причини таке управління не замикається в рамках системи управління активами, а поширюється на всі напрямки діяльності підприємства. Так, наприклад, воно зачіпає вище керівництво, яке санкціонує закупівлі тих чи інших ресурсів; бухгалтерію, яка враховує витрати; власні підрозділи компанії, які звертаються до керівництва з проханнями про закупівлі. Часто, інформації про фінансовий стан власної організації не має навіть сам керівник,

покликаний займатися господарською діяльністю. Хоча з показниками, які дають змогу визначити фінансову стійкість фірми, він стикається, щонайменше, раз в квартал, підписуючи бухгалтерську звітність [7, с.9].

Наукове трактування сутності активів підприємства наведено в таблиці 1.1

Таблиця 1.1

Наукове визначення сутності активів

Автор, джерело	Визначення	Зауваження автора
І.О. Бланк [5]	Активи – економічні ресурси підприємства у формі сукупних майнових цінностей, що використовуються у господарській діяльності з метою отримання прибутку.	Активи використовуються для отримання прибутку
Л.Л. Горецька [11]	Активи – це сукупність майна та майнових прав, що виникають з приводу використання, користування та розпорядження ними, мають об'єктивну грошову вартість і належать підприємству на правах контролю за доступом до майбутніх економічних вигод, які очікують отримати від його використання.	Активи - це майно
А.А. Мазаракі [17]	Активи – сукупність економічних ресурсів, які є в розпорядженні підприємства та які забезпечують отримання прибутку в разі їх корисного використання.	Активи – це економічні ресурси
Г. Й. Островська[25]	Актив – ресурс, що контролюється підприємством внаслідок минулих операцій, використання якого, як очікується, дасть економічні вигоди у майбутньому.	Активи – це ресурси для отримання майбутньої вигоди.
О. А. Сарапіна, Н. Я. Стефанович[28]	Активи підприємства - це власність підприємства, що має грошову вартість і відображена в активі балансу.	Активи – власність підприємства
Ю. Ю. Мороз, Т. Ю. Мельник[42]	Активи підприємства - це гроші, рахунки дебіторів, оборотні фонди, основний капітал та нематеріальні активи.	Визначена структура активів
Національний стандарт бухгалтерського обліку [50]	Активи - ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому.	Активи-ресурси

Таким чином, можемо узагальнити визначення сутності активів.

Активи – це власні майнові ресурси підприємства, до складу яких входять необоротні та оборотні активи і використовуються у діяльності підприємства з метою отримання прибутку.

Розглянемо більш докладно окремі види активів підприємства відповідно до наведеної їх класифікації за основними ознаками.

За формою функціонування виділяють три основних види активів - матеріальні, нематеріальні і фінансові [8, с. 52].

Матеріальні активи характеризують майнові цінності підприємства, що мають матеріальну речову форму.

Нематеріальні активи характеризують майнові цінності підприємства, що не мають речової форми, але беруть участь у господарській діяльності та генеруючі прибуток.

Фінансові активи характеризують майнові цінності підприємства у формі готівкових коштів, грошових і фінансових інструментів, що належать підприємству.

За характером участі активів в господарському процесі з позицій особливостей їх обороту вони поділяються на два основних види - оборотні і необоротні (рис.1.1).

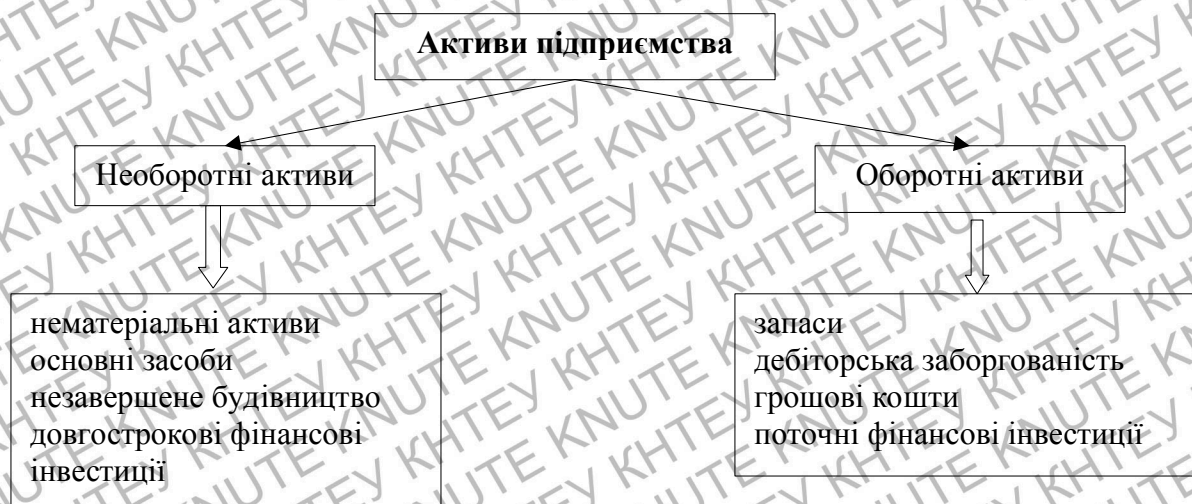

Рис.1.1. Структура активів підприємства [20]

Оборотні (поточні) активи характеризують сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточну виробничо-комерційну діяльність підприємства і повністю споживаються (вищоизменяющих свою форму) протягом одного операційного циклу. У практиці обліку до них

відносять майнові цінності (активи) всіх видів з терміном використання до одного року [20, с. 231].

У складі оборотних (поточних) активів підприємства виділяють наступні їх елементи [21, с. 67]:

- виробничі запаси сировини і напівфабрикатів;
- об'єм незавершеного виробництва;
- запаси готової продукції, призначеної до реалізації;
- дебіторська заборгованість;
- грошові кошти в національній валюті;
- грошові кошти в іноземній валюті;
- еквіваленти грошових коштів;
- поточні фінансові інвестиції;

Необоротні активи характеризують сукупність майнових цінностей підприємства, багаторазово беруть участь в процесі окремих циклів господарської діяльності і переносять на продукцію використану вартість частинами. У практиці до них відносять майнові цінності (активи) всіх видів з терміном використання більше одного року [25, с.98].

До складу необоротних активів підприємства входять такі їх види:

- основні засоби;
- нематеріальні активи;
- незавершене будівництво;
- довгострокові фінансові інвестиції;
- інші види необоротних активів.

За характером участі активів в різних видах діяльності підприємства вони поділяються на два основних види - операційні та інвестиційні.

Операційні активи представляють собою сукупність майнових цінностей, що безпосередньо використовуються і операційної діяльності підприємства з метою отримання операційного прибутку [30, с.56].

Інвестиційні активи характеризують сукупність майнових цінностей підприємства, пов'язаних із здійсненням його інвестиційної діяльності.

До складу інвестиційних активів підприємства належать:

- незавершене будівництво;
- довгострокові фінансові інвестиції;
- короткострокові фінансові інвестиції.

За характером фінансових джерел формування активів виділяють такі їх види: валові і чисті.

Валові активи представляють собою всю сукупність майнових цінностей підприємства, сформованих за рахунок власного і позикового капіталу, залученого для фінансування господарської діяльності.

Чисті активи характеризують вартісну сукупність майнових цінностей підприємства, які сформовані за рахунок власного капіталу [31, с.56].

За характером володіння активами підприємством вони поділяються на власні, орендовані та безоплатно використовуваним.

Власні активи характеризують майнові цінності підприємства, що належать йому на правах власності, що знаходяться в постійному його володінні та відображаються в складі його балансу.

Орендовані активи характеризують майнові цінності підприємства, залучені ним для здійснення господарської діяльності на правах оренди (оперативною лізингу).

Безоплатно використовувані активи характеризують майнові цінності, передані підприємству для тимчасового господарського використання на безкоштовній основі іншими суб'єктами господарювання.

За ступенем агрегатованості активів як об'єкта управління вони поділяються на індивідуальні, окремі групи і сукупний їх комплекс.

Індивідуальний актив характеризує вид майнових цінностей, який є одиничним, мінімально деталізованим об'єктом господарського управління (наприклад, грошові кошти в касі; окрема акція, придбана підприємством; конкретний вид нематеріальних активів і т.п.) [32, с.159].

Група активів характеризує частину майнових цінностей, які є об'єктом комплексного функціонального управління, організованого на єдиних

принципах і підпорядкованих єдиній фінансову політику (наприклад, дебіторська заборгованість підприємства, портфель ланцюгових паперів; основні засоби тощо).

Сукупний комплекс активів підприємства характеризує загальний їх склад, який використовується підприємством.

За ступенем ліквідності актину підприємства поділяються на такі види:

Активи в абсолютно ліквідній формі, які характеризують майнові цінності підприємства, які не потребують реалізації і представляють собою готові засоби платежу.

Високоліквідні активи, що характеризують групу майнових цінностей підприємства, яка швидко може бути конвертовані в грошову форму (як правило, і термін до одного місяця) без відчутних втрат своєї поточної ринкової вартості з метою своєчасного забезпечення платежів за поточними фінансовими зобов'язаннями [28, с.73].

Поточні активи, що характеризують групу майнових цінностей підприємства, які можуть бути конвертовані в грошову форму без відчутних втрат своєї поточної ринкової вартості в термін від одного до шести місяців.

Низьколіквідні активи, що представляють групу майнових цінностей підприємства, які можуть бути конвертовані в грошову форму без втрат своєї поточної ринкової вартості лити після закінчення значительного періоду часу (від півроку і вище).

Неліквідні активи, що характеризують відображаються в балансі окремі види майнових цінностей підприємства, які самостійно реалізовані бути не можуть (вони можуть бути продані лише в складі цілісного майнового комплексу) [27, с.150].

За характером використання сформованих активів і поточної господарської діяльності підприємства вони поділяються на використовувані і невикористовувані.

Використовувані активи характеризують ту частину майнових цінностей підприємства, яка бере безпосередню участь в операційному або

інвестиційному процесі підприємства, забезпечуючи формування його доходів.

Невикористані активи характеризують ту частину майнових цінностей, підприємства, які, будучи сформованими на попередніх етапах господарської діяльності, не приймають в ній часток в даний час в силу різних об'єктивних і суб'єктивних причин [24, с.79].

Всі джерела фінансування активів підприємства можна розділити на 5 груп (рис.1.2):

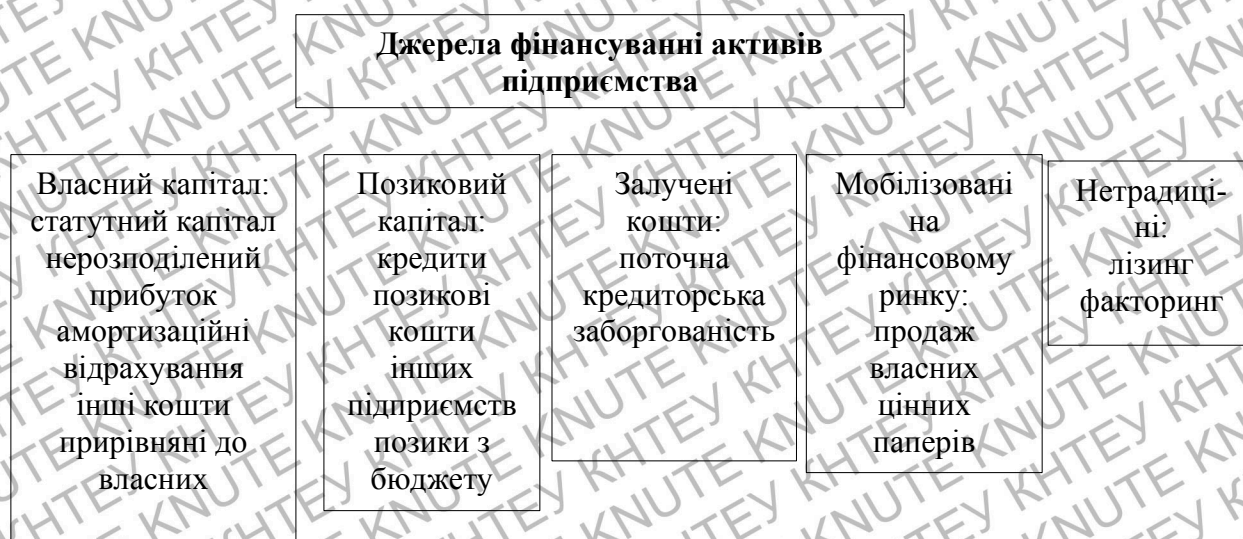

Рис.1.2. Джерела фінансування активів підприємства [25]

1) Власні - це кошти підприємства, що належать йому на праві власності і використовуються ним для формування певної частини активів підприємства. До власних коштів підприємства відносяться:

а) статутний (пайовий) капітал. Він являє собою суму внесків засновників господарюючого суб'єкта для забезпечення його життєдіяльності. Статутний капітал призначений для початкового формування основних і обігових коштів підприємства в момент його створення. Величина статутного капіталу відповідає сумі, зафіксованої в облікових документах, і залишається незмінною. Збільшення або зменшення статутного капіталу може здійснюватися в установленому законодавством порядку;

б) прибуток, отриманий підприємством від реалізації товарів, робіт, послуг, від реалізації майна і майнових прав, за рахунок доходів, які пов'язані з реалізацією;

в) амортизаційні відрахування, які накопичуються за рахунок перенесення вартості основних виробничих фондів на собівартість продукції, тобто з одного боку, амортизаційні відрахування є витратами на виробництво продукції, а з іншого - власним джерелом фінансування; [25, с.67-70]

г) кошти, прирівняні до власних. Вони не належать підприємству, але постійно знаходяться в його обороті.

2) Позикові - це кошти, які залучаються на поворотній основі. До них відносяться:

а) кредити, що надаються підприємству на умовах повернення і платності;

б) позикові кошти інших підприємств;

в) позики з бюджету.

3) Залучені - це кошти інших фізичних і юридичних осіб, які тимчасово перебувають в обороті підприємства. До них відноситься кредиторська заборгованість.

4) Мобілізовані на фінансовому ринку - це кошти, отримані від реалізації власних цінних паперів (в основному акцій і облігацій);

5) Нетрадиційні джерела фінансування - лізинг і факторинг [23].

На ефективність використання активів організації найголовнішим чином впливає їх спосіб фінансування.

Найбільш ефективним способом фінансування активів організації виступає власний капітал. Власний капітал - це сукупність фінансових ресурсів, отриманих від засновників (акціонерів), а також накопичених в результаті здійснення господарської діяльності організації у вигляді нерозподіленого прибутку і нерозподіленого прибутку, що спрямовується до фондів накопичення.

Практика сучасного фінансового управління свідчить про те, що зазвичай обсягів власного капіталу недостатньо для того, щоб здійснити фінансування активів. Саме тому, більшість підприємств для формування активів залучають позикові кошти.

Залучений від інвесторів і засновників капітал може направлятися на раніше певні цілі, зокрема організації збільшують розмір статутного капіталу для того, щоб кошти направити на впровадження новітніх технологій або залучають кошти від інвесторів з метою розширення виробничо-технічної потужності [22].

Залучений капітал, як спосіб фінансування активів має строго орієнтований характер і не може використовуватися для фінансування поточних витрат і поповнення оборотних коштів.

Позиковий капітал організації може формуватися як за рахунок зовнішніх, так і внутрішніх джерел. У перелік елементних одиниць позикового капіталу відноситься кредиторська заборгованість, короткострокові і довгострокові кредити банків.

Управління фінансуванням активів підприємства підпорядковане цілям забезпечення необхідної потреби в них відповідними фінансовими засобами і оптимізації структури джерел формування цих коштів. З урахуванням цієї мети будується політика фінансування активів, що розробляється на підприємстві.

Політика фінансування активів являє собою частину загальної політики управління його активами, що полягає в оптимізації обсягу і складу фінансових джерел їх формування з позицій забезпечення ефективного використання власного капіталу та достатньої фінансової стійкості підприємства [16, с. 76].

Розробка політики фінансування активів здійснюється за такими основними етапами:

1. Аналіз стану фінансування активів підприємства в попередньому періоді. Основною метою цього аналізу є оцінка рівня достатності

фінансових коштів, що інвестуються в активи, а також ступеня ефективності формування структури джерел їх фінансування з позицій впливу на фінансову стійкість підприємства.

В процесі даного аналізу проводиться оцінка достатності фінансових коштів, що інвестуються в активи, з позицій задоволення потреби в них в попередньому періоді. Така оцінка проводиться на основі коефіцієнта достатності фінансування активів підприємства в цілому, в тому числі власних оборотних активів. Для того, щоб нівелювати вплив зміни обсягу реалізації продукції на розглянуті показники, вони виражаються відносними значеннями (в днях обороту). Результатом проведеного аналізу використовуються в процесі подальшої розробки окремих параметрів політики фінансування активів [30, с.87].

Формування принципів фінансування оборотних активів підприємства покликане відображати загальну ідеологію фінансового управління підприємства з позицій прийнятного співвідношення рівня прибутковості та ризику фінансової діяльності, а також відповідати принципам формування активів. У процесі формування принципів фінансування активів використовується їх класифікація за періодом функціонування, тобто в загальному їх складі виділяються постійна і змінна їх частина.

Консервативний підхід до фінансування активів передбачає, що за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу повинні фінансуватися постійна частина активів і приблизно половина змінної їх частини. Друга половина змінної частини активів повинна фінансуватися за рахунок короткострокового позикового капіталу. Така модель (тип політики) фінансування активів забезпечує високий рівень фінансової стійкості підприємства (за рахунок мінімального обсягу використання короткострокових позикових коштів), проте збільшує витрати власного капіталу на їх фінансування, що за інших рівних умов призводить до зниження рівня його рентабельності [31, с.67].

Помірний (або компромісний) підхід до фінансування активів передбачає, що за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу повинна фінансуватися постійна частина активів, в той час як за рахунок короткострокового позикового капіталу - весь обсяг змінної їх частини. Така модель (тип політики) фінансування активів забезпечує прийнятний рівень фінансової стійкості підприємства і рентабельність використання власного капіталу, наближену до середньо ринкової нормі прибутку на капітал. Той чи інший тип політики фінансування відображає коефіцієнт чистих оборотних активів (чистого робочого капіталу) - мінімальне його значення характеризує здійснення підприємством політики агресивного типу, в той час як досить високе його значення (що прагне до одиниці) - політики консервативного типу.

Ефективність управління фінансуванням активів відіграє головну роль у формуванні фінансової стабільності та конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

Аналіз наукової та періодичної літератури показав, що вирішення проблеми управління фінансуванням активів для сучасних підприємств є життєво важливим.

Сучасні умови господарювання потребують розробки цілісної, принципової нової схеми управління формуванням та використанням активів на підприємстві, що включатиме в себе систему показників їх оцінки та контролю за перебігом даного процесу. Можливість застосування таких розробок на практиці є метою проведення наших розробок в майбутньому.

Таким чином, активи – це власні майнові ресурси підприємства, які включають необоротні та оборотні активи і використовуються у діяльності підприємства з метою отримання прибутку. Формування принципів фінансування активів визначає співвідношення між рівнем рентабельності використання власного капіталу і рівнем ризику зниження фінансової стійкості і платоспроможності підприємства, своєрідним барометром якого

виступають сума і рівень чистих оборотних активів (чистого робочого капіталу).

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ ФІНАНСУВАННЯ АКТИВІВ ПрАТ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ КАР'ЄР»

2.1. Аналіз динаміки, обсягу та складу активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»

В табл. 2.1 проаналізуємо динаміку майна ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки. Актив балансу (додатки А, Б, В, Г, Д, Е) дає інформацію про загальну вартість майна підприємства та його розміщення (необоротні активи, оборотний капітал).

Таблиця 2.1

**Динаміка активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»
за 2016-2018 роки**

Розділ Активів	2016 рік		2017 рік		2018 рік		Відхилення 2018/2016рр	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%	абсол.+/-	відн.%
Необоротні активи	57514	34,5	111797	57,9	107105	44,0	49591	86,2
Оборотні активи	109139	65,5	81145	42,1	136121	56,0	26982	24,7
Активи	166653	100	192942	100	243226	100	76573	45,9

Аналізуючи динаміку активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки відмітимо, що загалом обсяг активів збільшився на 76573 тис. грн., або на 45,9% за аналізований період. На позитивну динаміку активів вплинуло збільшення необоротних активів на 49591 тис. грн., або на 86,2% за та збільшення оборотних активів на 26982 тис. грн., або на 24,7% за аналізований період. У ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки відмічено суттєві зміни у структурі активів. Так, у 2016 році частка необоротних активів складала 34,5% у майні підприємства, а на кінець 2018 року частка складала 44%. Частка оборотних активів у 2016 році складала

65,5% у майні підприємства, а на кінець 2018 року частка оборотних активів склала вже 56,0% у майні підприємства.

На рис.2.1 зобразимо динаміку активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

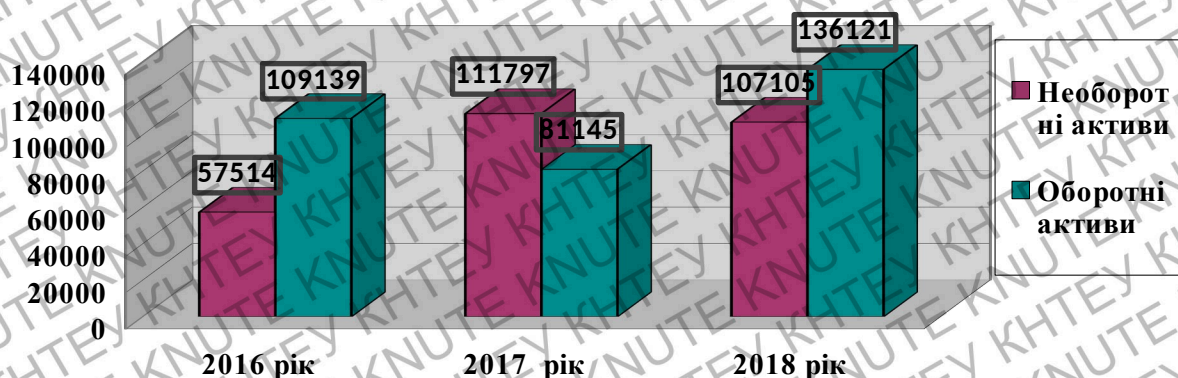

Рис.2.1. Динаміка активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, тис. грн.

На рис. 2.1, у 2017 році відмічено значні зміни у майні досліджуваного підприємства, а саме: значно збільшився обсяг необоротних активів та суттєво зменшився обсяг оборотних активів проти попереднього року.

В табл. 2.2 проаналізуємо динаміку та структуру необоротних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.2

Динаміка необоротних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки

Стаття активів	2016 рік		2017 рік		2018 рік		Відхилення 2018/2016pp	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	абсол.+/-	відн.%
Нематеріальні активи	11851	20,5	14398	12,9	13952	13,0	2101	17,7
Основні засоби	45663	79,5	97399	87,1	92737	86,6	47074	103,1
Інші необоротні активи	-	-	-	-	416	0,4	416	-
Всього необоротних активів	57514	100	111797	100	107105	100	49591	86,2

Аналізуючи необоротні активи ПрАТ «Тернопільський кар'єр» відмітимо, що за 2016-2018 роки обсяг необоротних активів збільшився на 49591 тис. грн., або на 86,2%. На збільшення обсягу необоротних активів вплинуло значне збільшення обсягу основних засобів на 47074 тис. грн., або на 103,1% за аналізований період, що пов'язано зі значним оновленням основних засобів досліджуваного підприємства, обсяг нематеріальних активів збільшився на 2101 тис. грн., або на 17,7% за аналізований період.

У структурі необоротних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за аналізований період відмічено, основною складовою необоротних активів є основні засоби, що пов'язано зі специфікою галузевої діяльності підприємства. Частка основних засобів за аналізований період коливалась від 79,5% у 2016 році до 86,6% кінець 2018 року. Частка нематеріальних активів у 2016 році склала 20,5% у необоротних активах, а на кінець 2018 року лише 13%.

Наглядно динаміку структури необоротних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки зобразимо на рис.2.2.

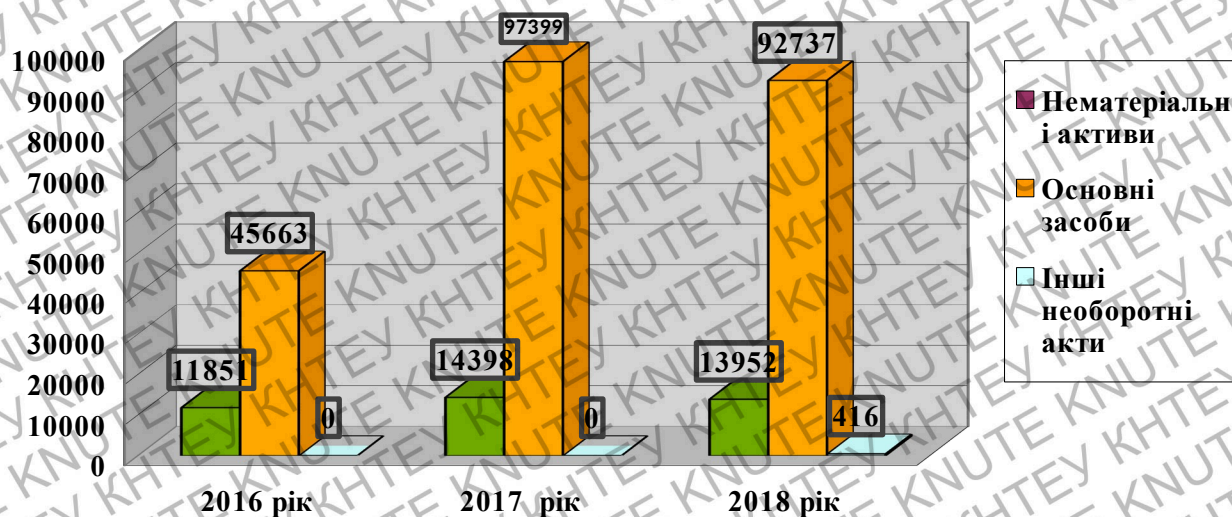

Рис.2.2. Динаміка структури необоротних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, тис. грн.

На рис.2.2, у 2017 році суттєво збільшився обсяг основних засобів даного підприємства, що пов'язано зі значним оновленням основних фондів.

В табл. 2.3 проаналізуємо динаміку та структуру оборотних активів
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.3

**Динаміка оборотних активів ПрАТ
«Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки**

Розділ активів	2016 рік		2017 рік		2018 рік		Відхилення 2018/2016pp	
	Тис.грн.	Пит.. вага, %	Тис.грн.	Пит.. вага, %	Тис.грн.	Пит.. вага, %	Абсол. +-	Відн.%
Запаси	46482	42,6	20857	25,7	11804	8,7	-34678	-74,6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	16333	14,9	16028	19,7	27307	20,0	10974	67,2
За розрахунками з бюджетом	2082	1,9	8	0,00	1	0,00	-2081	-99,9
Інша поточна дебіторська заборгованість	39744	36,4	36435	44,9	93393	67,1	53649	135,0
Гроші та їх еквіваленти	240	0,2	3228	4,0	650	0,5	410	170,8
Витрати майбутніх періодів	-	-	3295	4,1	1294	0,9	1294	-
Інші оборотні активи	4258	3,9	1294	1,6	1672	1,2	-2586	-60,7
Всього оборотних активів	109139	100	81145	100	136121	100	26982	24,7

Аналізуючи оборотні активи досліджуваного підприємства відмітимо, що за 2016-2018 роки обсяг оборотних активів збільшився на 26982 тис. грн., або на 24,7%, за рахунок збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 10974 тис. грн., або на 67.2% та іншої поточної заборгованості на 53649 тис. грн., або на 135% за аналізований період.

Позитивним показником діяльності ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки є значне збільшення обсягу грошових коштів з 240 тис. грн. у 2016 році до 650 тис. грн. на кінець 2018 року. В той же час, за аналізований

період значно зменшився обсяг запасів, загалом на 34678 тис. грн., або на 74,6%. Також відмітимо за 2016-2018рр. зменшення обсягу дебіторської заборгованості з бюджетом на 99,9%, та зменшення обсягу інших оборотних активів на 2586 тис. грн., або на 60,7% за аналізований період.

У структурі ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за аналізований період відмічено зміни в оборотних активах за рахунок значного зменшення частки запасів з 42,6% у 2016 році до 8,7% у 2018 році. При цьому, суттєво збільшилась частка іншої поточної дебіторської заборгованості з 36,4% у 2016 році до 67,1% у 2018 році. Частка дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги за аналізований період теж збільшилась з 14,9% у 2016 році до 20% на кінець 2018 року.

Наглядно динаміку структури оборотних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки зобразимо на рис.2.3.

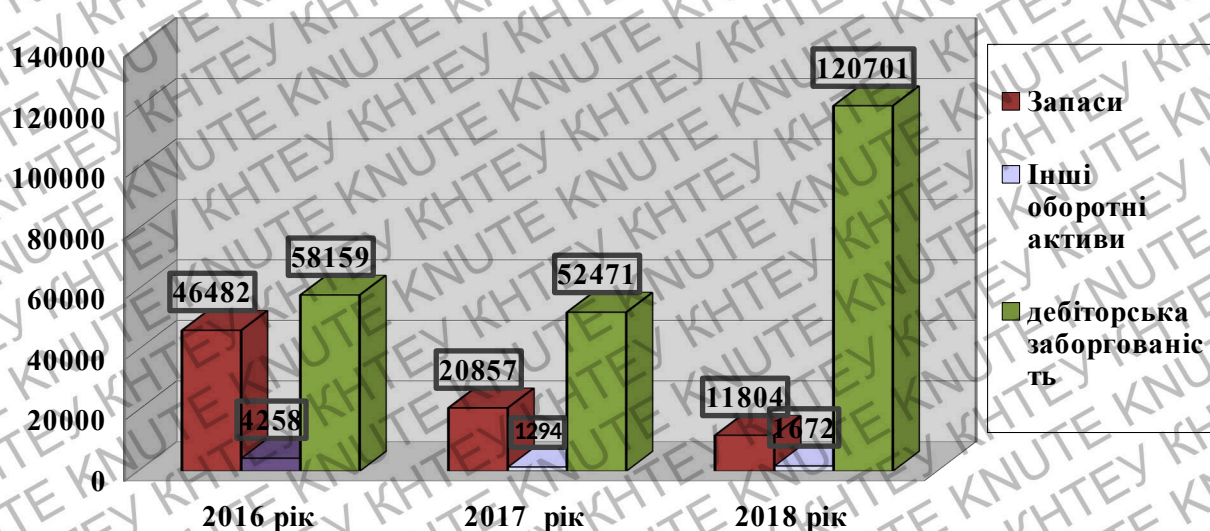

Рис.2.3. Динаміка основних складових оборотних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, тис. грн.

На рис. 2.3, спостерігаємо значні динаміки зменшення частини запасів та збільшення частини іншої дебіторської заборгованості, ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за досліджуваний період, яка на кінець 2018 року була головною складовою оборотних коштів, що відмічена у 2018 році.

Загалом, обсяг активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки збільшився на 76573 тис. грн., або на 45,9%. На позитивну динаміку активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за аналізований період вплинуло збільшення необоротних активів на 49591 тис. грн., або на 86,2% за рахунок значного збільшення основних засобів на 47074 тис. грн., або на 103,1%. На збільшення оборотних активів на 26982 тис. грн., або на 24,7% ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки вплинуло значне збільшення дебіторської заборгованості на 10974 тис. грн., або на 67,2%.

2.2. Характеристика динаміки обсягів та складу джерел формування активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»

Результати аналізу наявності, складу і структури джерел формування майна підприємства (пасивів) повинні показати на якому, переважно, капіталі працює підприємство, чи не викликає створена структура капіталу ризик для інвесторів та чи є сприятливою вона для ефективного використання

В табл. 2.4 проаналізуємо динаміку та структуру джерел формування майна ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.4

Динаміка джерел формування майна ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки

Розділ пасивів	2016 рік		2017 рік		2018 рік		Відхилення 2018/2016рр	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%	абсол.+/-	відн.%
Власний капітал	36269	21,7	33800	17,5	43135	17,7	6866	18,9
Довгострокові зобов'язання та забезпечення,	66178	39,7	88558	45,9	129356	53,1	63178	95,4

в т.ч.:								
Довгострокові кредити банків	4418	6,7	22323	25,2	65729	50,8	61311	1387,7

Продовження таблиці 2.4

Інші довгострокові зобов'язання	61760	93,3	66235	74,8	63627	49,2	1867	3,0
Поточні зобов'язання та забезпечення	64206	38,6	70584	36,6	70735	29,1	6529	10,1
Всього джерел	166653	100	192942	100	243296	100	76573	45,9

Аналізуючи джерела формування майна ПрАТ «Тернопільський кар'єр» відмітимо, що загалом обсяг джерел формування майна за 2016-2018 роки збільшився на 76573 тис. грн., або на 45,9%. На це вплинуло значне збільшення обсягу довгострокових зобов'язань на 63178 тис. грн., або на 95,4% за рахунок значного збільшення обсягу довгострокових кредитів на 61311 тис. грн. Позитивним показником діяльності ПрАТ «Тернопільський кар'єр» є збільшення обсягу власного капіталу на 6866 тис. грн., або на 18,9%. Обсяг поточних зобов'язань за 2016-2018 роки збільшився на 6529 тис. грн.

Наглядно динаміку структури джерел формування майна ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки зобразимо на рис.2.4.

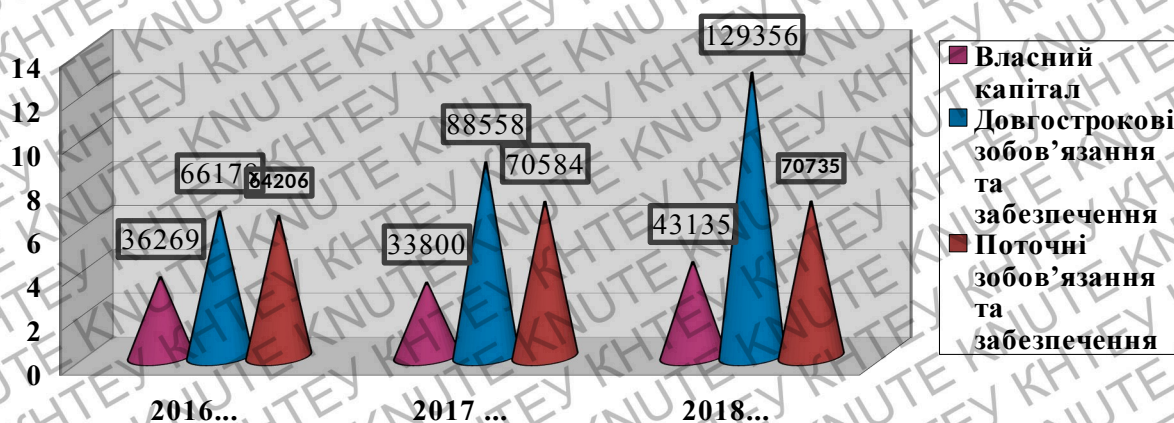

Рис.2.4. Динаміка джерел формування майна ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, тис. грн.

На рис. 2.4, відбулось значне збільшення обсягу довгострокових зобов'язань, що вказує на фінансування майна за рахунок довгострокового позикового капіталу, зокрема – довгострокових кредитів банків.

В таблиці 2.5 проаналізуємо динаміку та структуру власного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

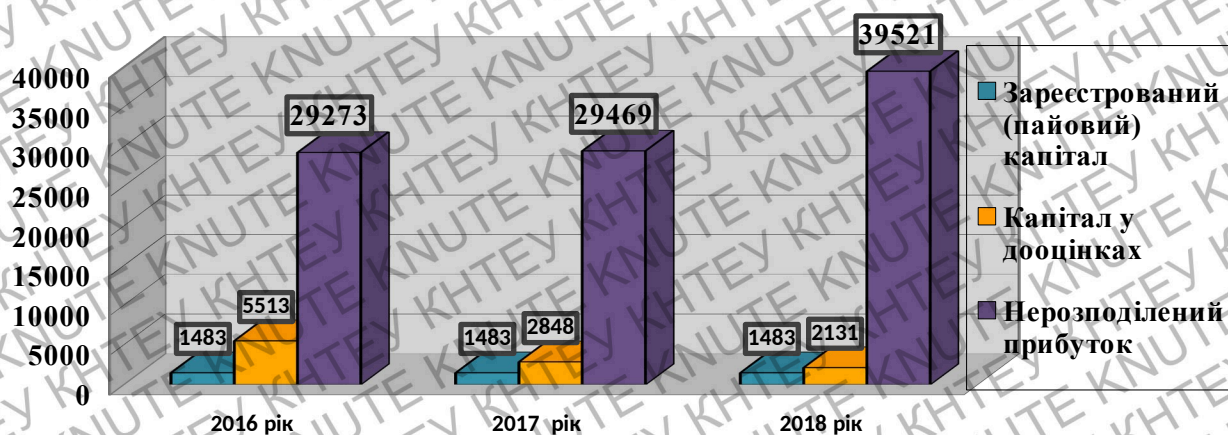
Таблиця 2.5

**Динаміка власного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр»
за 2016-2018 роки**

Розділ власного капіталу	2016 рік		2017 рік		2018 рік		Відхилення 2018/2016pp	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%	абсол.+/-	Відн.%
Зареєстрований (пайовий) капітал	1483	4,1	1483	4,4	1483	3,4	-	-
Капітал у дооцінках	5513	15,2	2848	8,4	2131	4,9	-3382	-61,3
Нерозподілений прибуток	29273	80,7	29469	87,2	39521	91,6	10248	35,0
Всього власного капіталу	36269	100	33800	100	43135	100	6866	18,9

За 2016-2018 роки обсяг власного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» збільшився на 6866 тис. грн., або на 18,9% на що вплинуло значне збільшення обсягу нерозподіленого прибутку на 10248 тис. грн., або на 35% за аналізований період. Обсяг статутного капіталу не змінився. Обсяг капіталу у дооцінках зменшився на 3382 тис. грн., або на 61,3% за аналізований період.

Наглядно динаміку структури власного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки зобразимо на рис.2.5.

*Рис.2.5. Динаміка структури власного капіталу
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, тис. грн.*

На рис. 2.5, нерозподілений прибуток є головною складовою у власному капіталі і за 2016-2018 роки мав значну позитивну динаміку.

В додатку Є проаналізуємо динаміку та структуру поточних зобов'язань ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016 -2018 роки.

Аналізуючи поточні зобов'язання ПрАТ «Тернопільський кар'єр» відмітимо, що за 2016-2018 роки обсяг поточних зобов'язань збільшився на 6529 тис. грн., або на 10,1%. На збільшення поточних зобов'язань вплинуло значне збільшення обсягу інших поточних зобов'язань на 10929 тис. грн., або на 84,1%. поточної заборгованості за товари, роботи та послуги на 6737 тис. грн., за розрахунками з бюджетом – на 4070 тис. грн., або на 341,7%. В той же час, суттєво зменшився обсяг короткострокових кредитів – на 17765 тис. грн., або на 85,6%, які було переведено у довгострокові кредити. Зміни у структурі ПрАТ «Тернопільський кар'єр» відмічено по зменшенні частки короткострокових кредитів з 32,3% у 2016 році до 4,2% у 2018 році та збільшенні частки інших поточних зобов'язань з 20,2% у 2016 році до 33,8% у 2018 році.

Наглядно динаміку структури поточних зобов'язань ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016 -2018 роки зобразимо на рис.2.6.

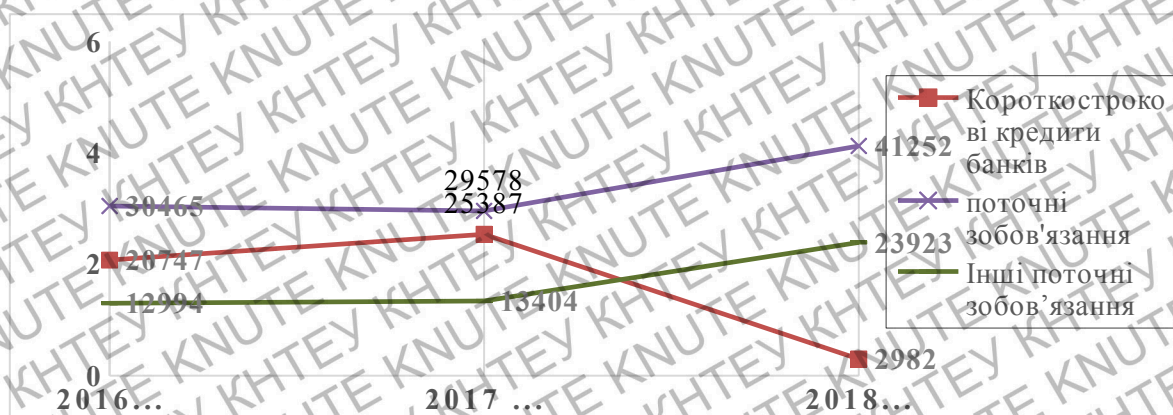

Рис.2.6. Динаміка поточних зобов'язань ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, тис. грн.

На рисунку 2.6, за аналізований період на підприємстві ПрАТ «Тернопільський кар'єр» значно збільшився обсяг поточної заборгованості за товари, роботи та послуги та обсяг інших поточних зобов'язань, що вказує на недостатність власних оборотних коштів та збільшення залежності від позикового капіталу. Дана тенденція збільшує рівень фінансової несплатоспроможності підприємства, тому має негативну тенденцію його розвитку.

Для найбільш глибокого розуміння процесів, які відбуваються на ПрАТ «Тернопільський кар'єр», формування та зміни джерел капіталу, необхідно більш детальне їх вивчення, до якого входить порівняльний аналіз джерел і засобів підприємства у різних напрямках.

В додатку Ж проаналізуємо джерела формування основного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Основними джерелами фінансування основного капіталу досліджуваного підприємства є довгострокові зобов'язання, зокрема довгострокові кредити банків, і якщо у 2016 році обсяг довгострокових джерел фінансування активів склав лише 498 тис. грн., то у 2018 році вже 60988 тис.грн. Таким чином, фінансування необоротних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» проводиться переважно за рахунок довгострокових та короткострокових кредитів банків.

Важливим у аналізі пасивів підприємства є вивчення джерел фінансування поточних активів. Результати даного аналізу повинні показати чи раціонально здійснюється використання даних активів, яке поточне фінансове положення підприємства.

Використовуючи дані бухгалтерського балансу (додатки А, Б, В, Г, Д, Е) і дані попередніх таблиць, складемо додаток 3.

Із результатів аналізу джерел формування оборотного капіталу, відмітимо, що для покриття оборотного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» використовуються залучені кошти, а саме довгострокові зобов'язання та поточна заборгованість за товари, роботи, послуги, кредиторська заборгованість та інші поточні зобов'язання.

Порівняльний аналіз кредиторської та дебіторської заборгованості ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016 -2018 роки проведемо в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

**Порівняльний аналіз кредиторської та дебіторської заборгованості
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» у 2016-2018 роках, тис.грн**

Розділ дебіторської заборгованості	2016р.	2017р.	2018р.	Розділ кредиторської заборгованості	2016р.	2017р.	2018р.
1.Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	16333	16028	27307	Поточна заборгованість: За товари, роботи, послуги	28145	26729	34882
2. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2082	8	1	За розрахунками з бюджетом	1191	2088	5261
				За розрахунками зі страхування	192	122	187
				З оплати праці	937	639	922
3.Інша поточна дебіторська заборгованість	39744	36435	93393	Інші поточні зобов'язання	12994	13404	23923
Разом	58159	52472	120701	Разом	43459	42982	65175

Із отриманих даних в табл. 2.6, дебіторська заборгованість ПрАТ «Тернопільський кар'єр» значно перевищує кредиторську на 55 526 тис. грн.

у 2018 році проти 14700 тис.грн. у 2016 році. Єдина стаття за якою дебіторська заборгованість перевищує кредиторську єінша поточна дебіторська заборгованість – на 69470 тис. грн. у 2018 році та 26750 тис.грн. у 2016 році. В той же час, заборгованість перед кредиторами за товари, роботи, послуги перевищує заборгованість дебіторів на 34882 тис. грн. у 2018 році та на 11812 тис.грн. у 2016 році.

Отже, джерелами формування майна ПрАТ «Тернопільський кар'єр» є довгострокові зобов'язання, зокрема довгострокові кредити банків, обсяг яких суттєво збільшився за 2016-2018 роки, що мало значний вплив на збільшення обсягу джерел формування майна. Фінансування необоротних активів підприємства проводиться переважно за рахунок банківських кредитів як довгострокових, так і короткострокових та власного капіталу. Фінансування оборотних активів проводиться за рахунок поточних та довгострокових зобов'язань.

2.3. Оцінка ефективності управління фінансуванням активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»

Важливою складовою частиною механізму ефективного управління активами підприємства та його структурою є системи його аналізу. Аналіз управління активами підприємства являє собою процес дослідження основних результативних показників ефективності їх функціонування на підприємстві з метою виявлення резервів подальшого підвищення цієї ефективності. Для цього здійснюється аналіз фінансових коефіцієнтів, який базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності підприємства між собою. В процесі дослідження системи аналізу визначаються різноманітні відносні показники, які характеризують результативність використання активів підприємства. В

системі дослідження ефективності фінансуванням активів можна виділити основні та допоміжні показники.

До основних показників можна віднести наступні групи аналітичних фінансових коефіцієнтів:

- коефіцієнти оцінки капіталовіддачі;
- коефіцієнти оцінки капіталомісткості;
- коефіцієнти оцінки тривалості одного обороту;
- коефіцієнти оцінки рентабельності капіталу;
- коефіцієнти ефективності використання активів [41].

В табл. 2.7 проаналізуємо показники капіталовіддачі ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.7

**Аналіз показників капіталовіддачі ПрАТ
«Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки**

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018/2016р, +,-
Фондовіддача	4,55	3,0	4,22	-0,33
віддача власного капіталу	5,72	8,67	9,07	3,35
віддача основного капіталу	3,61	2,62	3,65	0,04
віддача оборотного капіталу	1,9	3,61	2,87	0,97
віддача нематеріальних активів	17,5	20,48	28,1	10,6
Віддача сукупного капіталу	1,24	1,52	1,61	0,37

Із розрахованих показників в таблиці 2.7, капіталовіддача ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки має позитивну тенденцію, що пов'язано, перш за все зі значним збільшенням обсягу реалізації продукції.

В табл. 2.8 проаналізуємо показники капіталомісткості ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.8

**Аналіз показників капіталомісткості
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки**

Показники			Відхилення
-----------	--	--	------------

	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2018/2016р,+/-
Капіталомісткість сукупного капіталу	0,8	0,66	0,62	-0,18
Фондомісткість	0,21	0,33	0,24	0,03
місткість нематеріальних активів	0,06	0,05	0,03	-0,03
коефіцієнт завантаження оборотного капіталу	0,52	0,27	0,35	-0,17
коефіцієнт завантаження дебіторської заборгованості	0,28	0,18	0,31	0,03
коефіцієнт завантаження запасів	0,22	0,07	0,03	-0,19
коефіцієнт завантаження грошових коштів	0,0011	0,011	0,0016	0,0005

Із розрахованих показників в табл. 2.8, ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки спостерігаємо зростання коефіцієнту фондомісткості на 0,03% у 2018 році. Проте за досліджуваний період відмітимо зменшення капіталомісткості сукупного капіталу на 0,18%, коефіцієнту завантаження оборотного капіталу на 0,17%, а також коефіцієнту завантаження запасів на 0,19%.

В табл. 2.9 проаналізуємо оборотність активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.9

Аналіз оборотності активів

ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки,%

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018/2016р,%
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,9	3,61	2,87	0,97
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,57	5,58	3,24	-0,33
Коефіцієнт обороту запасів	4,47	13,9	32,6	28,13
Коефіцієнт обороту грошових коштів	865	91,56	602	-263
Період обороту, днів				
Оборотних активів	189	100	125	-64
Дебіторської заборгованості	101	64	111	10
Обороту запасів	80	26	11	-69

Грошових коштів	0,41	4	0,6	0,19
Операційний цикл	181	90	122	-59

Показники оборотності ще називають показниками ділової активності. За останні три роки ділова активність ПрАТ «Тернопільський кар'єр» значно поліпшилась. Так, зменшився період обороту оборотних активів. з 189 днів у 2016 році до 125 днів у 2018 році, термін обороту дебіторської заборгованості збільшився з 101 дня у 2016 році до 111 днів у 2018 році, оборот запасів зменшився з 80 днів у 2016 році до 11 днів у 2018 році. Загалом, операційний цикл ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки зменшився з 181 дня у 2016 році до 122 днів у 2018 році, що вказує на значне поліпшення оборотності капіталу, що зумовлено збільшенням обсягу реалізації.

В табл. 2.10 проаналізуємо рентабельність капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.10

**Аналіз показників рентабельності ПрАТ «Тернопільський кар'єр»
за 2016-2018 роки**

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018/2016р,+-
Рентабельність власного капіталу	40,9	40,2	51,0	10,1
Рентабельність оборотного капіталу	13,5	16,7	16,2	2,7
Рентабельність основного капіталу	25,7	12,2	20,5	-5,2
Рентабельність позикового капіталу	11,3	8,5	11,0	-0,3
Рентабельність сукупного капіталу	8,9	7,0	9,0	0,1

Аналізуючи розраховані показники рентабельності ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки відмітимо, що загалом підприємство отримує значні обсяги чистого прибутку.

У 2016 році чистий прибуток склав 14845 тис.грн., у 2018 році ПрАТ «Тернопільський кар'єр» отримало 22 млн.грн. чистого прибутку, і

відповідно, у 2018 році рентабельність власного капіталу склала 51% проти 40,9% у 2016 році, рентабельність оборотного капіталу склав 16,2% у 2018 році проти 13,5% прибутковості у 2016 році, рентабельність основного капіталу склав 20,5% проти 25,7% прибутковості у 2016 році.

Загалом, рентабельність сукупного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» склала 9% у 2018 році проти 7% у 2017 році проти 8,9% прибутковості у 2016 році.

В табл. 2.11 проаналізуємо показники ефективності використання активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.11

**Показники ефективності використання активів ПрАТ
«Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки**

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018/2016р,+
Власний оборотний капітал	44933	10561	65386	20453
Коефіцієнт ефективності використання матеріальних запасів	4,47	13,95	32,6	28,13
Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів	1,9	3,61	2,87	0,97
Коефіцієнт ефективності використання чистих оборотних активів	4,62	27,65	5,99	1,37
Коефіцієнт ефективності використання необоротних активів	3,61	2,62	3,65	0,04
Коефіцієнт ефективності використання загальних активів	1,24	1,52	1,61	0,37

Аналізуючи розраховані показники ефективності ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки відмітимо, значне зростання коефіцієнту ефективності використання матеріальних запасів на 28,13%, зростання коефіцієнту ефективності використання чистих оборотних активів на 1,37%, зростання коефіцієнту ефективності використання оборотних на 0,97 % за аналізований період. Спостерігаємо незначне зростання

коефіцієнту ефективності використання необоротних активів на 0,04% у 2018 році.

Загалом, власний оборотний капітал ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки збільшився на 20453 тис.грн., коефіцієнт ефективності використання загальних активів зріс на 0,37%.

В додатку II проаналізуємо показники чистого оборотного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Аналізуючи показники чистого оборотного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, відмітимо значне зростання чистого робочого капіталу у 2018 році в порівнянні з 2016 роком на 20453 тис.грн або на 45,5%,. За досліджуванний період питома вага чистого капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» в загальній сумі оборотних коштів у 2017 році в порівнянні з 2016 роком зменшилася від 41,17% до 13,01 % проте зросла у 2018 році до 48,03% в порівнянні з 2017 роком. Збільшення питомої ваги чистого капіталу у загальній сумі оборотних коштів позитивно впливає на стан та діяльність підприємства.

У додатку І проаналізуємо типів фінансової політики ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Аналіз показників ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки показує їх позитивну динаміку, для фінансування оборотних активів використовується як поточні зобов'язання так і довгострокові зобов'язання, що вказує на використання досліджуванним підприємством консервативної політики управління активами. Необоротні активи ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за досліджуваний період фінансуються за рахунок власного капіталу та довгострокових зобов'язань, частка короткострокових кредитів невелика, при цьому спостерігається висока рентабельність активів. Проте через непередбачені тенденції зміни кон'юнктури на товарному і фінансовому ринках можливі ризики високої технічної неплатоспроможності досліджуваного підприємства.

У табл. 2.12 проаналізуємо структуру капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки.

Таблиця 2.12

**Розрахунок структури капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр»
за 2016-2018 роки, тис. грн**

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018/2016
Середня сума всього капіталу, що використовується, тис.грн.	137363,5	179797,5	218119	80755,5
Середня сума власного капіталу, тис.грн.	27657	35034,5	38467,5	10810,5
Середня сума позикового капіталу, тис.грн.	109706,5	144763	179651,5	69945

Продовження таблиці 2.12

Структура капіталу				
Власний, %	20,14	19,49	17,64	-2,5
Позиковий, %	79,86	80,51	82,36	2,5
Сума валового прибутку, тис.грн.	76945	92364	135111	58166
Середній рівень відсотків за кредит, %	28,93	29,81	32,65	3,72
Сума чистого прибутку, що залишився в розпорядженні підприємства, тис.грн.	14845	13614	22060	7215
Валова рентабельність активів %	56,01	51,37	61,94	5,93
ЕФЛ, %	88,08	73,05	112,16	24,08

Аналіз показників структури капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки відмітимо, що середня сума всього капіталу у 2018 році у порівнянні з 2016 роком збільшилася на 80755,5 тис.грн. Частка власного капіталу у структурі капіталу в 2018 році у порівнянні з 2016 роком зменшилася на 2,5%. Середня сума валового прибутку за досліджуваний період зросла на 58166 тис.грн. за досліджуваний період. Частка валової рентабельності активів у структурі капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» у 2018 році у порівнянні з 2016 роком зросла на 5,93%. Показник фінансового лівериджу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» зріс на 24,08% у 2018 році.

За результатами розрахованих показників, відмітимо капіталовіддачу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, яка має позитивну тенденцію, що пов'язано, перш за все зі значним збільшенням обсягу реалізації продукції. Капіталомісткість ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за останні три роки зменшилась, окрім завантаження основних фондів та дебіторської заборгованості, що зумовлено значним збільшенням їх обсягу. Загалом, ефективність використання капіталу погіршилась. Не зважаючи на значний обсяг позикового капіталу, ПрАТ «Тернопільський кар'єр» отримує значні прибутки, що показує ефективне фінансування активів.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСУВАННЯМ АКТИВІВ ПрАТ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ КАР'ЄР»

Незважаючи на те, що українська економіка вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, які більш притаманні перехідній економіці. Проте сучасні умови господарювання підприємства вимагають формування нових механізмів управління, які будуть запорукою конкурентоспроможного функціонування та стануть стабілізацією економічних процесів і закріплення тенденцій економічного зростання економіки.

Для уникнення фінансових ризиків у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» спроектуємо, за допомогою методів екстраполяції та індексного, рентабельне управління фінансуванням активів у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік.

У табл. 3.1 сплануємо фінансові результати ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік.

Таблиця 3.1

Планування фінансових результатів у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, тис.грн

Розділ активів	Базовий 2018 рік	Плановий 2019 рік	Абсолютне відхилення
	тис.грн	тис.грн	+ -
Чистий дохід від реалізації(товарів, робіт, послуг)	342 243	399810	57567
Собівартість реалізованої продукції	228506	266942	38436
Валовий прибуток	113 737	132868	19131
Інші операційні доходи	22 297	26047	3750
Адміністративні витрати	32 495	37961	5466
Витрати на збут	30 275	35367	5092

Продовження таблиці 3.1

Інші операційні витрати	30 334	35436	5102
Фінансовий результат від операційної діяльності	42 929	50151	7222
Інші фінансові доходи	27	32	5
Інші доходи	3703	4326	623
Фінансові витрати	21 184	24747	3563
Інші витрати	2 307	2695	388
Фінансовий результат до оподаткування	22 470	27066	4596
Витрати(дохід)з податку на прибуток	4633	4872	239
Чистий фінансовий результат: прибуток	17 837	22194	4357

Із спрогнозованих показників у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» відмітимо, що чистий дохід збільшився у 2019 році в порівнянні з 2018 роком на 57 567 тис.грн. Відповідно досліджуване підприємство отримає зростання чистого фінансового результату на 4 357 тис.грн. у плановому 2019 році.

У табл. 3.2. сплануємо показники необоротних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік.

Таблиця 3.2

**Планування необоротних активів
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік**

Розділ активів	Базовий 2018 рік		Плановий 2019 рік		Відхилення 2019/2018рр.	
	тис.грн	%	тис.грн	%	абсол.+ -	відн.%
Нематеріальні активи	13952	13	14210	12,35	258	1,85
Основні засоби	92737	86,6	100459	87,29	7722	8,33
Інші необоротні активи	416	0,4	416	0,36	0	0,00
Всього необоротних активів	107105	100	115085	100	7980	7,45

Проаналізувавши розраховані планові показники ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, спостерігаємо збільшення необоротних активів на 7980 тис.грн, або на 7,45 % у порівнянні з базовим 2018 роком.

Таблиця 3.4

**Планування оборотних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр»
за плановий 2019 рік**

Розділ активів	Базовий 2018 рік		Плановий 2019 рік		Відхилення 2019/2018рр.	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	абсол. +	відн. %
Запаси	11804	8,7	13789	8,67	1985	15,83
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	27307	20,0	31900	20,06	4593	16,82
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджет.	1	0,00	1	0,00	0	0,00
Інша поточна дебіторська заборгованість активів	93393	67,1	109102	68,61	15709	15,47
Гроші та їх еквіваленти	650	0,5	759	0,48	109	16,21
Витрати майбутніх періодів	1294	0,9	1512	0,95	218	17,34
Інші оборотні активи	1672	1,2	1953	1,23	281	16,52
Всього оборотних активів	136121	100	159017	100,00	22896	16,82

Із спрогнозованих показників ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, відмітимо, що обсяг оборотних активів збільшився на 22 896 тис.грн, або на 16,82 %, що позитивно вплине на стан підприємства.

Збільшення оборотних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, плануємо за рахунок іншої поточної дебіторської заборгованості, яка в плановий період збільшиться на 15709 тис.грн., або на 15,47% та дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 4593 тис.грн або на 16,82% у плановому 2019 році в порівнянні з базовим 2018 роком.

У табл. 3.6 спрогнозуємо показники власного капіталу у ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Таблиця 3.6

**Планування власного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр»
за плановий 2019 рік**

Розділ власного капіталу	Базовий 2018 рік		Плановий 2019 рік		Відхилення 2019/2018pp	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	абсол.+ -	відн. %
Зареєстрований (пайовий) капітал	1483	3,4	1483	3,12	0,00	0,00
Капітал у дооцінках	2131	4,9	2131	4,49	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	39521	91,6	43878	92,39	4357	11,03
Всього власного капіталу	43135	100	47492	100,00	4357	10,10

Із спрогнозованих показників ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, відмітимо зростання власного капіталу на 4357 тис.грн., за рахунок збільшення обсягу нерозподіленого прибутку у 2019 році.

У табл. 3.7 спрогнозуємо показники позикового капіталу у ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Таблиця 3.7

**Планування показників позикового капіталу
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік**

Показники	Базовий 2018 рік		Плановий 2019 рік		Відхилення 2019/2018pp	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	абсол. + -	відн. %
Власний капітал	43135	17,73	47492	17,33	4357	10,10
Позиковий капітал	200091	82,27	226610	82,67	26519	13,25
Капітал	243226	100,00	274102	100,00	30876	12,69

Із спрогнозованих показників ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, відмітимо збільшення капіталу на 30 876 тис. грн, або на 12,69 % у порівнянні з базовим 2018 роком.

У табл. 3.8 спрогнозуємо показники капіталовіддачі у ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Таблиця 3.8

**Планування показників капіталовіддачі
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, %**

Показники	Базовий 2018 рік	Плановий 2019 рік	Відхилення 2019/2018рр.
Фондовіддача	3,69	3,98	0,29
віддача власного капіталу	7,93	8,42	0,48
віддача основного капіталу	3,20	3,47	0,28
віддача оборотного капіталу	2,51	2,51	0,00
віддача нематеріальних активів	24,53	28,14	3,61
Віддача сукупного капіталу	1,41	1,46	0,05

Із спрогнозованих показників у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, відмітимо збільшення показників капіталовіддачі. Показник фондовіддачі збільшиться на 0,29%, нематеріальних активів - на 3,62%, власного капіталу зросте на 0,48%, показник основного капіталу - на 0,28%. Показник сукупного капіталу у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік збільшиться на 0,05%.

У табл. 3.9 спрогнозуємо показники капіталомісткості у ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Таблиця 3.9

**Планування показників капіталомісткості
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, %**

Показники	Базовий 2018 рік	Плановий 2019 рік	Відхилення 2019/2018рр.
Капіталомісткість сукупного капіталу	0,71	0,69	-0,03
Фондомісткість	0,27	0,25	-0,02
місткість нематеріальних активів	0,04	0,04	-0,01

Продовження таблиці 3.9

коефіцієнт завантаження оборотного капіталу	0,40	0,40	0,00
коефіцієнт завантаження дебіторської заборгованості	0,35	0,35	0,00
коефіцієнт завантаження запасів	0,03	0,03	0,00
коефіцієнт завантаження грошових коштів	0,0019	0,0019	0,00

Із спрогнозованих показників ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, відмітимо зменшення коефіцієнтів капіталомісткості.

Показники фондомісткості зменшаться на 0,02% та місткості нематеріальних активів - на 0,01%.

У ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік показники завантаження оборотного капіталу, завантаження дебіторської заборгованості, завантаження запасів, завантаження грошових коштів залишаться незмінними. Загалом, капіталомісткість сукупного капіталу у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, зменшилася на 0,03%.

У табл. 3.10 спрогнозуємо показники рентабельності ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Таблиця 3.10

Планування показників рентабельності

ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, %

Показники	Базовий 2018 рік	Плановий 2019 рік	Відхилення 2019/2018рр.
Рентабельність власного капіталу	41,35	46,73	5,38
Рентабельність оборотного капіталу	13,10	13,96	0,85
Рентабельність основного капіталу	16,65	19,29	2,63
Рентабельність позикового капіталу	8,91	9,79	0,88
Рентабельність сукупного капіталу	7,33	8,10	0,76

Із спрогнозованих показників у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за

плановий 2019 рік відмітимо зростання показника рентабельність сукупного капіталу на 0,76% за рахунок значного збільшення коефіцієнтів рентабельність власного капіталу на 5,38 % та рентабельності основного капіталу на 2,63 %.

У табл. 3.11 спрогнозуємо показники ефективності використання активів у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік.

Таблиця 3.11

**Планування показників ефективності використання активів
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, %**

Показники	Базовий 2018 рік	Плановий 2019 рік	Відхилення 2019/2018рр.
Коефіцієнт ефективності використання матеріальних запасів	32,60	28,99	-3,61
Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів	2,87	2,51	-0,36
Коефіцієнт ефективності використання чистих оборотних активів	5,99	6,44	0,45
Коефіцієнт ефективності використання необоротних активів	3,65	3,47	-0,18
Коефіцієнт ефективності використання загальних активів	1,61	1,46	-0,15

Із спрогнозованих показників у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, відмітимо зростання коефіцієнта ефективності використання чистих оборотних активів на 0,45%. Проте, в цей час зменшується коефіцієнт ефективності використання матеріальних запасів на 3,61%, коефіцієнт ефективності використання оборотних активів на 0,36%, коефіцієнт ефективності використання необоротних активів зменшується на 0,18%.

Загалом, за плановий 2019 рік у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» коефіцієнт ефективності використання загальних активів зменшується на 0,15%.

У табл. 3.12 спрогнозуємо тип фінансової політики ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік.

Таблиця 3.12

**Планування типу політики фінансування оборотних активів
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік**

Показники	Базовий 2018 рік	Плановий 2019 рік
Оборотні активи		
Постійна частина оборотних активів, тис.грн.	65386	77282,3
Змінна частина оборотних активів, тис.грн.	70735	77808,5
Джерела фінансування оборотних активів		
Власний капітал, тис.грн.	0	8627
Довгострокові зобов'язання, тис.грн.	65386	68655,3
Всього (ВК+ДЗ), тис.грн.	65386	77282,3
Поточні зобов'язання, тис.грн.	70735	77808,5
Частка ПЗ в змінній частині оборотних активів, %	100	100
Частка ПЗ в постійній частині оборотних активів, %	0	0
Тип політики фінансування	Консервативний	Консервативний

Із спрогнозованих показників ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік відмітимо, постійну частину оборотних активів, яка у плановому 2019 році зросте в порівнянні із базовим 2018 та становитиме 77282,3 тис.грн.

Змінна частина оборотних активів, також зросте у порівнянні із базовим 2018 роком та складатиме 77808,5 тис.грн у плановому періоді.

Джерела фінансування оборотних активів, а саме: власний капітал та довгострокові зобов'язання, які згідно планування переважатимуть над поточними зобов'язаннями, а тому визначать у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік консервативний тип політики фінансування.

У табл. 3.13 спрогнозуємо середні показники та структури капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік. Приріст валового прибутку приймемо в середньому 32,5%

Таблиця 3.13

**Планування структури капіталу
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік**

Показники	Базовий 2018 рік	Плановий 2019 рік	Відхилення 2019/2018рр
Середня сума всього капіталу, що використовується, тис.грн.	218119	257882,1	39763,1
Середня сума власного капіталу, тис.грн.	38467,5	47448,5	8981
Середня сума позикового капіталу, тис.грн.	179651,5	210433,6	30782,1
Структура капіталу			
Власний, %	17,64	18,4	0,76
Позиковий, %	82,36	81,6	-0,76
Сума валового прибутку, тис.грн.	135111	179022	43911
Середній рівень відсотків за кредит, %	32,65	33,7	1,05
Сума чистого прибутку, що залишився в розпорядженні підприємства, тис.грн.	22060	33090	11030
Валова рентабельність активів, %	61,94	69,42	7,48
ЕФЛ, %	112,16	129,75	17,59

Із спрогнозованих показників структури капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік відмітимо, що середня сума всього капіталу у 2019 році в порівнянні з 2018 роком збільшилася на 39763,1 тис.грн. Частка власного капіталу у структурі капіталу в 2019 році у порівнянні з 2018 роком збільшиться на 0,76%. Сума валового прибутку збільшиться на 43911 тис.грн. Частка валової рентабельності активів у структурі капіталу в 2019 році у порівнянні з 2018 роком зросте на 7,48%. Показник фінансового важеля зрісте за плануючий 2019 рік на 17,59%.

У додатку К розплануємо оптимальну структуру капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік.

Із запропонованих варіантів планування оптимальної структури капіталу, наведених у додатку К, в ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за

плановий 2019 рік найбільш доцільним вважаємо варіант № 5, в якому позиковий капітал рівний власному капіталу. Це забезпечить покращення фінансової стійкості та платоспроможності досліджуваного підприємства на плановий період.

Встановлення оптимальної структури капіталу передбачає таке співвідношення власних і позикових джерел формування капіталу підприємства, яке дозволяє в повній мірою забезпечити зростання прибутковості активів та фінансування активів за рахунок власних коштів при прийнятних ризиках.

Разом з тим існує ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів, облік яких дозволяє цілеспрямовано формувати структуру капіталу, забезпечуючи умови найбільш ефективного його використання на ПрАТ «Тернопільський кар'єр». Основними з цих факторів є: галузеві особливості операційної діяльності; стадія життєвого циклу підприємства; кон'юнктура товарного ринку; кон'юнктура фінансового ринку; рівень рентабельності операційної діяльності; коефіцієнт операційного левериджу; ставлення кредиторів до підприємства; рівень оподаткування прибутку; фінансовий менталітет власників і менеджерів підприємства; рівень концентрації власного капіталу.

З урахуванням цих чинників управління структурою капіталу досліджуваного підприємства зводиться до двох основних напрямів:

- встановлення оптимальних для даного підприємства пропорцій використання власного і позикового капіталу;
- забезпечення залучення на підприємство необхідних видів і обсягів капіталу для досягнення розрахункових показників його структури.

При цьому формування оптимальної структури капіталу повинно бути спрямоване на вирішення таких завдань як:

- формування достатнього обсягу капіталу, що забезпечує необхідні темпи економічного розвитку підприємства;
- забезпечення умов досягнення максимальної прибутковості капіталу при допустимому рівні фінансового ризику;

значення від одиниці до нуля в загальній сумі -1. Надамо оцінку ступеня впливу кожного фактору на стратегію досліджуваного підприємства по 5 бальній шкалі: 5-максимальний вплив, 1 – відсутність впливу. Результати аналізу зовнішніх факторів на ПрАТ «Тернопільський кар'єр» наведено в таблиці 3.15.

Таблиця 3.15

**Розрахунок впливу зовнішніх стратегічних факторів на ПрАТ
«Тернопільський кар'єр»**

Фактори	Вага	Оцінка	Зважена оцінка
Економічні	0,3	3	0,9
Політичні	0,2	2	0,4
Технологічні	0,4	3	1,2
Соціальні	0,1	1	0,1
Разом	1,0	-	2,6

Власна розробка*

Як бачимо з отриманих даних в таблиці 3.15 найбільший вплив на діяльність ПрАТ «Тернопільський кар'єр» мають технологічні та економічні фактори. В той же час, отримана середньозважена оцінка 2,6 показує що реакція підприємства на стратегічні фактори зовнішнього середовища перебуває на середньому рівні. Найбільший вплив на діяльність ПрАТ «Тернопільський кар'єр» мають такі зовнішні фактори: рівень цін на продукцію на світовому та внутрішніх ринках, ціни на природний газ та електроенергію.

В додатку Й проаналізуємо вплив факторів внутрішнього середовища на діяльність ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Конкуренцію ПрАТ «Тернопільський кар'єр» з виробництва щебеню, каменю бутового та карбонатних порід складають в регіоні ДП «Закупнянський кар'єр», ДП «Нігинський кар'єр», ДП «Городоцький кар'єр». На території області - кар'єр «Полупанівка», кар'єр «Новосілка», кар'єр «Гаї Ростоцькі», кар'єр «Підвисоке», кар'єр «Лопушне»[37].

Як бачимо з отриманих даних в додатку Й, з внутрішніх факторів найбільший вплив на діяльність ПрАТ «Тернопільський кар'єр» має персонал та конкуренти, загальна середньозважена оцінка впливу факторів внутрішнього середовища складає 6,5, що вказує на значний вплив внутрішніх факторів на діяльність досліджуваного підприємства.

Найбільш поширеними компонентами позикового капіталу виступають банківські кредити і облігації.

Однак в силу багатьох причин (недостатність розвиненість банківського сектора), головною з яких є наявність кризових процесів в економіці, не завжди підприємство може залучити кредит за розумною ціною, тому на передній план виходить наступний інструмент боргового фінансування - розміщення облігаційних позик. Однак «непопулярність» розміщення облігаційних позик обумовлена наявністю ряду об'єктивних причин:

1. Випуск облігаційних позик пов'язаний з великими накладними витратами, ніж отримання банківського кредиту.

2. У разі публічного розміщення облігацій у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» з'являється багато кредиторів. При виникненні труднощів домовитися з ними набагато складніше, ніж з одним банком, в якому взято кредит.

3. Позикові кошти необхідно повертати.

3. Урахуванням цих особливостей джерел формування боргового капіталу менеджерам необхідно оцінити ситуацію і прийняти рішення з приводу формування структури капіталу на основі запропонованої моделі (див. Рис.3. 1).

У будь-якому випадку на формування структури капіталу досліджуваного підприємства особливий вплив роблять особливості та специфіка вітчизняного бізнес-середовища, яке «вітає» максимально можливе використання власних коштів через підвищених ризиків недружнього поглинання, втрати контролю або банкрутства підприємства.

Це позначається на обсягах і якості джерел позикових коштів. Так, серед конвертованих облігацій нерідко використовується такий їх вигляд, який не передбачає регулярних купонних виплат і включає в себе обов'язкову трансформацію облігацій в акції, а не опціон. Такі інструменти, по суті, ближче до емісії акцій з відстроченою поставкою. Однак в умовах кризи саме цей інструмент може стати основним при формуванні боргового капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр».

Головним джерелом власних коштів фірми є прибуток. Елементом власного капіталу прибуток стає, після стадії формування в операційній, інвестиційної і фінансової сферах діяльності підприємства, стадії використання для покриття обов'язкових виплат, по обслуговуванню боргу і фіскальних виплат, стадії розподілу на формування резервного капіталу і виплату дивідендів, тобто, придбає форму нерозподіленого прибутку.

На нашу думку, оптимальним заходом поліпшення фінансування активів є ПрАТ «Тернопільський кар'єр» додаткова емісія акцій. Залучення фінансових інвестицій шляхом випуску та розміщення акцій має низку істотних переваг перед іншими найбільш доступними формами фінансування інвестицій: комерційним банківським кредитуванням або кредитуванням під випуск корпоративних облігацій. Тому для ПрАТ «Тернопільський кар'єр» перспективним шляхом залучення додаткового капіталу може стати розміщення акцій за допомогою публічного розміщення акцій на фондовій біржі (IPO). На відміну від кредитування, продаючи акції, підприємство не приймає на себе додаткових зобов'язань, а також не зіштовхується з необхідністю виплачувати відсотки, що періодично нараховуються, як це відбувається після емісії облігацій. До того ж, обсяг засобів, притягнутих за рахунок IPO - звичайно набагато більше, ніж суми, отримані від кредитів або облігацій, а включення цінних паперів підприємства в список акцій, що котируються на всесвітньо відомих фондових площадках, значно підвищує статус підприємства.

Прийнявши рішення про IPO, ПрАТ «Тернопільський кар'єр» повинно бути готовим до регулярного обнародування інформації про свої фінансові показники і власників, що володіють більше 5% статутного капіталу. Також, з огляду на той факт, що акції підприємства може придбати будь-який бажаючий, у майбутньому це може привести до корпоративних конфліктів.

Здійснити розміщення емісії акцій за допомогою IPO ПрАТ «Тернопільський кар'єр» може як на вітчизняних фондових біржах, так і на іноземних біржах, в цьому випадку це буде міжнародне IPO.

Для того щоб проаналізувати переваги IPO, порівняємо його з такими альтернативними джерелами залучення капіталу для здійснення інвестицій, як банківські кредити, нерозподілений прибуток, облігаційні позики (табл. 3.17) [29].

Таблиця 3.17

Переваги IPO над іншими інвестиційними джерелами[18]

Джерело інвестицій	Переваги IPO
Нерозподілений прибуток	велике разове надходження капіталу; незалежність від майбутньої економічної кон'юнктури
Банківські кредити	незалежність від конкретного кредитно-фінансового інституту; відсутність майбутніх боргових виплат
Облігаційні позики	відсутність зобов'язань з обслуговування позики; необмежений термін залучення капіталу

Таким чином, ми пропонуємо додаткову емісію акцій ПрАТ «Тернопільський кар'єр» з розміщенням їх для реалізації через IPO, що дозволило виявити такі основні переваги цього інструменту оптимізації структури капіталу: залучення значних фінансових ресурсів на довготерміновій основі; об'єктивне оцінювання вартості підприємства, що зможе підвищити рейтинг ПрАТ «Тернопільський кар'єр», відкрити доступ до дешевших фінансових ресурсів, сприяти переходу на якісніший ступінь свого розвитку; забезпечення підвищеної ліквідності акцій підприємства; відсутність боргового тягара. Великою перевагою IPO є не борговий характер

фінансування, що дозволяє залучати значні кошти, не створюючи додаткового боргового навантаження на підприємство.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

Активи – це власні майнові ресурси підприємства, які включають необоротні та оборотні активи і використовуються у діяльності підприємства з метою отримання прибутку. Принципи фінансування активів визначає співвідношення між рівнем рентабельності використання власного капіталу і рівнем ризику зниження фінансової стійкості і платоспроможності підприємства. Політика фінансування активів являє собою частину загальної політики управління його активами, що полягає в оптимізації обсягу і складу фінансових джерел їх формування з позицій забезпечення ефективного використання власного капіталу та достатньої фінансової стійкості підприємства.

Дослідивши практику формування активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» можна відзначити, що загалом обсяг активів збільшився на 76573 тис. грн., або на 45,9% за 2016-2018 роки. На позитивну динаміку активів вплинуло збільшення необоротних активів на 49591 тис. грн., або на 86,2% за аналізований період за рахунок значного збільшення основних засобів та збільшення оборотних активів на 26982 тис. грн., або на 24,7% за аналізований період за рахунок значного збільшення дебіторської заборгованості.

Всі джерела фінансування активів підприємства можна розділити на 5 груп. До групи власного капіталу відносимо статутний капітал, нерозподілений прибуток, амортизаційні відрахування, інші кошти прирівняні до власних. До позикового капіталу відносимо: кредити, позикові кошти інших підприємств, позики з бюджету. До залучених коштів відносимо: поточну кредиторську заборгованість. До мобілізованих на

фінансовому ринку відносимо: продаж власних цінних паперів. До нетрадиційних - лізинг, факторинг.

Основними джерелами формування майна у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» є довгострокові зобов'язання, обсяг яких ще у 2016 році склав лише 498 тис. грн., а у 2018 році вже 60988 тис.грн., тобто збільшився за досліджуваний період на 60490 тис.грн. Фінансування необоротних активів підприємства проводиться переважно за рахунок банківських кредитів як довгострокових, так і короткострокових, а також власного капіталу. Фінансування оборотних активів проводиться за рахунок поточних та довгострокових зобов'язань.

Аналіз управління активами підприємства являє собою процес дослідження основних результативних показників ефективності їх функціонування на підприємстві з метою виявлення резервів подальшого підвищення цієї ефективності. До основних показників можна віднести наступні групи аналітичних фінансових коефіцієнтів: коефіцієнти оцінки капіталовіддачі, коефіцієнти оцінки капіталомісткості, коефіцієнти оцінки тривалості одного обороту, коефіцієнти оцінки рентабельності капіталу, коефіцієнти ефективності використання активів. За останні три роки ділова активність ПрАТ «Тернопільський кар'єр» значно поліпшилась. Так, зменшився період обороту оборотних активів з 189 днів у 2016 році до 125 днів у 2018 році. Рентабельність сукупного капіталу ПрАТ «Тернопільський кар'єр» склала 9% у 2018 році проти 7% у 2017 році проти 8,9% прибутковості у 2016 році.

Капіталовіддача ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки має позитивну тенденцію, що пов'язано, перш за все зі значним збільшенням обсягу реалізації продукції. Капіталомісткість ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за останні три роки зменшилась, окрім завантаження основних фондів та дебіторської заборгованості, що зумовлено значним збільшенням їх обсягу. Загалом, ефективність використання капіталу погіршилась. Не зважаючи на значний обсяг позикового капіталу, ПрАТ «Тернопільський

кар'єр» отримує значні прибутки, що показує ефективне фінансування активів з використанням консервативної політики управління активами.

В цілому за результатами проведеного дослідження в третьому (рекомендаційному) розділі було запропоновано ряд заходів щодо підвищення ефективності фінансування оборотних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр», які дозволять в майбутньому визначити тип політики фінансування як помірний.

Із спрогнозованих показників ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, відмітимо збільшення капіталу на 30 876 тис. грн, або на 12, 69% у порівнянні з базовим 2018 роком. Чистий дохід в 2019 році у порівнянні з 2018 роком збільшиться на 57 567 тис.грн. Відповідно досліджуване підприємство отримає зростання чистого фінансового результату на 4 357 тис.грн. у плановому 2019 році. Позиковий капітал досліджуваного підприємства збільшиться на 26 519 тис.грн. у плановому 2019 році. Збільшення оборотних активів ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, планується за рахунок іншої поточної дебіторської заборгованості, яка в плановий період збільшиться на 15709 тис.грн., або на 15,47% та дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги на 4593 тис.грн або на 16,82% у плановому 2019 році в порівнянні з базовим 2018 роком.

На основі аналізу, для оптимізації структури капіталу у ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік, ми пропонуємо додаткову емісію акцій ПрАТ «Тернопільський кар'єр» з розміщенням їх для реалізації через IPO, основними перевагами якого будуть: залучення значних фінансових ресурсів на довготерміновій основі; об'єктивне оцінювання вартості підприємства, що зможе підвищити рейтинг ПрАТ «Тернопільський кар'єр», відкрити доступ до дешевших фінансових ресурсів, сприяти переходу на якісніший ступінь свого розвитку; забезпечення підвищеної ліквідності акцій підприємства; відсутність боргового тягара. Великою перевагою IPO є не борговий характер фінансування, що дозволяє залучати

значні кошти, не створюючи додаткового боргового навантаження на підприємство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз і контроль в системі управління капіталом підприємства. монографія / Є.В. Мних, А.Д. Бутко, О.Ю. Большакова та ін. – К.: КНТЕУ, 2005. – 231 с.
2. Андрієць В.С. Сутність поняття управління фінансуванням оборотних активів підприємства / В.С. Андрієць // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 8. – С. 11–13.
3. Бачевський Б. Є. Потенціал підприємства: монографія / Б. Є. Бачевський ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Луганськ : Ноулідж, 2013. - 733 с.
4. Бердар М. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. / М. М. Бердар. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
5. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т. 1. / И.А. Бланк. – К. : Ника-Центр, Эльга, 2001. – 592 с.
6. Бланк І.О. Фінансово-економічний механізм функціонування внутрішньої торгівлі / І.О. Бланк // Вісник ЛКА. – Львів, 2013. – Вип.14: Сер.: Економічна. – С.59-64.
7. Бондаренко Н. В. Оцінка основних завдань управління активами та пасивами підприємства в сучасних умовах / Н. В. Бондаренко, Р. А. Чемчикаленко, Д. О. Сіренко // Економіка. Фінанси. Право. - 2018. - № 7. - С. 8-10.
8. Гавва В.Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: навч. посібник / В.Н. Гавриш, Е.А. Божко. – К.: 2014. – 224 с.
9. Голубева Т.С. Фінансування підприємства в умовах ринкової економіки / Т.С. Голубева // Вісник Технологічного університету Поділля. Сер.: Економічні науки. – 2013. – №5. – Т.2., Ч.2. – С.66-70.

10. Гончар О. І. Актуалізація управління потенціалом підприємства за умов євроінтеграції: монографія / Гончар О. І. - Хмельницький : ХНУ, 2015. - 333 с.
11. Горецька Л.Л. Економічна природа активів: обліковий аспект / Л.Л. Горецька // Вісник Житомирського інженерно-технологічного інституту. Економічні науки. – 2012. – № 20. – С. 49-58.
12. Гриньова В.М. Фінанси підприємств: навчал. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доповн. / В.М. Гриньова, В.О. Коюда. – К.: Знання – Прес, 2014. – 424 с.
13. Донін Є. О. Політика управління оборотними активами сучасного підприємства/ Є. О. Донін // Finance, accounting, banks. - 2017. - Вип. 1. - С. 231-240.
14. Інноваційний розвиток корпоративних фінансів. Тенденції та перспективи: монографія / Терещенко О. О. та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. Терещенка. - Київ : КНЕУ, 2017. - 495 с.
15. Конкурентоспроможність підприємства: управління, оцінка, стратегія: колективна монографія / за ред. В.А. Павлової. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет економіки та права імені Альфреда Нобеля, 2011. – 352 с.
16. Кравченко О. А. Удосконалення класифікації стратегій управління поточними активами підприємства / О. А. Кравченко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2019. - Вип. 35. - С. 73-79.
17. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства: Підручник / А.А. Мазаракі, Н.М.Ушакова, Л.О. Лігоненко // Під ред. проф. Н.М. Ушакової – К.: “Хрещатик”, 2009. – 800 с.
18. Марченко А.А. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів / А.А. Марченко // Фінанси України. – 2012. – №9. – С.102-108.

19. Насібова О. В. Теоретичні основи управління активами і пасивами підприємства / О. В. Насібова, В. М. Дзюба // Економіка. Фінанси. Право. - 2018. - № 11. - С. 21-25.
20. Партин Г. О. Фінансовий менеджмент: підручник / Г. О. Партин, Н. Є. Селюченко. - Львів : Львівська політехніка, 2018. - 388 с.
21. Поддєрьогін А. М. Фінансова стійкість підприємств у економіці України: монографія / А. М. Поддєрьогін, Л. Ю. Наумова. - К: КНЕУ, 2011. - 184 с.
22. Пойда-Носик Н.Н. Фінансові ресурси підприємства / Н.Н. Пойда-Носик, С.С. Грабарчук // Фінанси України. – 2013. – №1. – С. 96-103.
23. Проблеми та перспективи ринково-орієнтованого управління підприємствами: теорія, методологія, практика : колект. монографія / Ю. М. Сафонов, І. А. Маркіна, В. В. Храпкіна, С. В. Гушко, А. П. Левитська; ред.: Г. І. Матукова, Д. Л. Сікора; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.". - Київ. - Кривий Ріг : СТПРЕС, 2015. - 534 с.
24. Пюро Б. І. Стратегія управління активами підприємства / Б. І. Пюро, Л. В. Шірінян // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. - 2018. - Т. 29(68), № 6. - С. 78-82.
25. Островська Г. Й. Фінансовий менеджмент : підручник / Г. Й. Островська. - Тернопіль : Підруч. і посібн., 2017. - 507 с.
26. Сагайдак-Нікітюк Р. В. Управління господарською діяльністю підприємства: навч. посіб. / Р. В. Сагайдак-Нікітюк, А. Б. Гончаров, О. В. Доровський; Нац. фармацевт. ун-т. - Харків : Зебра, 2015. - 256 с.
27. Самуэльсон П. А. Экономика : учеб. / П. А. Самуэльсон ; пер. с англ. — С. : Ахтиар, 1995. — 384 с.
28. Сарапіна О. А. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / О. А. Сарапіна, Т. А. Пінчук, Н. Я. Стефанович. - Херсон : Вишемирський В.С., 2013. - 313 с.

- 29.Сафонов Ю. М. Управління потенціалом підприємства: підручник / Ю. Сафонов, Є. Масленніков. - 2-ге вид., допов. і перероб. - Одеса : Прес-кур'єр, 2015. - 244 с
- 30.Селіверстова Л.С. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Л.С. Селіверстова, О.В. Скрипник; за заг. ред. С.М. Безрутенко. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 274 с.
- 31.Ситник Л. С. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Л. С. Ситник, В. О. Гурова, Є. О. Шаховалова. - Вінниця: Нілан, 2016. - 323
- 32.Соляник Л.Г. Обороти засоби промислового підприємства: оптимізація управління : монографія / Л.Г. Соляник ; за ред. О.С. Галушко. – Дніпропетровськ : НГУ, 2009. – 239 с.
- 33.Стойко О.Я. Фінанси: навч. посіб. / О.Я. Стойко, Д.І. Дема; за ред. О.Я. Стойка. – К.: Алерта. 2014. – 432 с.,
- 34.Стратегічний фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Костирко Л. А. [та ін.]. - 2-ге вид., перероб. та допов. - Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2017. - 464 с.
- 35.Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О. О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2013. – 554 с.
- 36.Тимощенко Ю. Активи підприємства як об'єкт облікової та управлінської систем / Ю. Тимощенко // Наук. вісн./Одес. нац. екон. ун-т. - 2017. - № 3. - С. 144-153.
- 37.Турило А.М. Оцінка результативності ефективності продуктивності і збитковості підприємства. Монографія. / А.М. Турило, А.А. Турило - Кривий Ріг: Етюд-Сервіс, 2010. - 196 с.
- 38.Управління оборотними активами на підприємствах роздрібної торгівлі : монографія / Н.О. Власова, , В.А. Гросул. –Х.ХДУХТ, 2014. – 258 с.
- 39.Фінансове забезпечення розвитку підприємства: монографія / І.О. Бланк, Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляева та ін; за ред. І.О. Бланк. – К.: Київ нац. Торг.-екон. Ун-т, 2011. – 344 с.

40. Формування оптимальної структури капіталу в підприємствах роздрібно́ї торгівлі: монографія / Л.І. Безгінова, Н.О. Власова. – Харків: ХДУХТ, 2006. – 160 с.
41. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. С. Цал-Цалко, Л. А. Суліменко. – Житомир: Рута, 2012. – 608 с.
42. Цал-Цалко Ю. С. Облік, статистика, аналіз та аудит в системі контролювання фінансових результатів підприємства: монографія / Ю. С. Цал-Цалко, Ю. Ю. Мороз. – Житомир: Рута, 2016. – 291 с.
43. Черкашина М. В. Стратегічне управління процесом забезпечення ефективності комерційної діяльності підприємства / М. В. Черкашина // Вісник економіки промисловості. – 2018. – № 62. – С. 355-361.
44. Чобіток В. І. Управління оборотними активами підприємства: теоретичний аспект / В. І. Чобіток, К. С. Пятилокотова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – Вип. 41. – С. 230-234.
45. Чубка О.М., Скоропад І.С. Характеристика системи управління фінансуванням оборотного капіталу на різних рівнях економіки / О.М. Чубка, І.С. Скоропад // Бізнес Інформ. – 2015. – № 3. – С. 23–28.
46. Шеремет А.Д. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій / А.Д. Шеремет, Е.В. Негашев. — 2-е изд., перераб. и доп. — М.: ИНФРА-М, 2016. — 208 с.
47. Школьник І. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / І. О. Школьник. – К.: Ліра-К, 2015. – 301 с.
48. Biosphere I. I. Anticrisis financial management of the enterprise in modern economic conditions. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2013. Issue 1. P. 90-96.
49. Офіційний сайт ПрАТ «Тернопільський кар'єр» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://karyer.in.ua/pro-nas.html>
50. Міністерство Фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до

фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0336-13>

ДОДАТКИ

Додаток А

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2017 01 01
Підприємство	Публічне акціонерне товариство "Тернопільський кар'єр"	за ЄДРПОУ	00292623
Територія	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	за КОАТУУ	6122486401
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю	за КВЕД	08.11"
Середня кількість працівників	294		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	47372 Тернопільська область Збараський район	с.Максимівка вул. Стара Максимівка, буд. 29, т.(0352) 24-23-34	

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
І	2	3	4
І. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	14589	9113
первісна вартість	1001	12856	13720
накопичена амортизація	1002	965	1889
Основні засоби:	1010	58963	32363
первісна вартість	1011	41258	79924
Знос	1012	19635	10221
Усього за розділом І	1095	56874	58154
ІІ. Оборотні активи			
Запаси	1100	54896	38068
Виробничі запаси	1101	10245	8271
Незавершене виробництво	1102	6325	8971
Готова продукція	1103	27856	31296
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14589	18077
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	0	0
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	1589	2467
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	40529	38959

Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	230	250
Готівка	1166	3	0
Рахунки в банках	1167	250	230
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	5289	3227
Усього за розділом II	1195	114893	103385
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	174856	158450

Продовження додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1483	1483
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	4550	963
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	25632	32914
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	36589	35949
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	4589	4247
Інші довгострокові зобов'язання	1515	85693	37827
Усього за розділом II	1595	69325	63031
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	21456	20038
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	25693	30597
за розрахунками з бюджетом	1620	1256	1126
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	259	125
за розрахунками з оплати праці	1630	965	909
Інші поточні зобов'язання	1690	12569	13419
Усього за розділом III	1695	62589	65823
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	174856	158450

Додаток Б

		КОДИ	
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Тернопільський кар'єр"	Дата(рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	2017 01 01 00292623
		за КОАТУУ	6122486401
Територія	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	за КОПФГ	230
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КВЕД	08.11"
Вид економічної діяльності	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, піску, крейди та глинистого сланцю		
Середня кількість працівників	331		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	47372 Тернопільська область Збаразький район	с.Максимівка вул. Стара Максимівка, буд. 29, т.(0352) 24-23-34	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	156405	258963
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(135582)	(125896)
Валовий: прибуток	2090	55364	98526
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	7179	10365
Адміністративні витрати	2130	(15314)	(15896)
Витрати на збут	2150	(24200)	(25896)
Інші операційні витрати	2180	(14821)	(14529)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	25957	35421
Інші фінансові доходи	2220	3	1
Інші доходи	2240	0	0
Фінансові витрати	2250	(3847)	(9563)

Інші витрати	2270	(4588)	(5896)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	10990	25896
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(3607)	(3589)
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	13794	15896

Продовження додатку Б

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	5130	5896
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	5130	5896
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	5130	5896
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	20569	20147

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	30595	30589
Витрати на оплату праці	2505	10387	14857
Відрахування на соціальні заходи	2510	2923	2581
Амортизація	2515	4772	5284
Інші операційні витрати	2520	92637	85421
Разом	2550	139518	140528

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	6274758	5585286
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	6274758	5585286
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	2.2957756	2.5033634
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	2.2957756	2.5033634
Дивіденди на одну просту акцію	2650		2.4827901

КОДИ

		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Тернопільський кар'єр"	за ЄДРПОУ	00292623
Територія	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	за КОАТУУ	6122486401
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, піску, крейди та глинистого сланцю	за КВЕД	08.11"
Середня кількість працівників	331		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	47372 Тернопільська область Збаразький район	с.Максимівка вул. Стара Максимівка, буд. 29, т.(0352) 24-23-34	

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	9113	19683
первісна вартість	1001	13720	19136
накопичена амортизація	1002	1889	2171
Основні засоби:	1010	32363	162435
первісна вартість	1011	79924	147942
Знос	1012	10221	22847
Усього за розділом I	1095	58154	165440
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	38068	3646
Виробничі запаси	1101	1568	1840
Незавершене виробництво	1102	8971	10691
Готова продукція	1103	12547	6097
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	18077	13979
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	9	7
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	38959	33911
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	250	6206
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	230	6360
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	1823	765
Усього за розділом II	1195	103385	58905
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	158450	227434

		КОДИ	
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Тернопільський кар'єр"	за ЄДРПОУ	00292623
Територія	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	за КОАТУУ	6122486401
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, піску, крейди та глинистого сланцю	за КВЕД	08.11"
Середня кількість працівників	331		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	47372 Тернопільська область Збаразький район с.Максимівка вул. Стара Максимівка, буд. 29, т.(0352) 24-23-34		

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	429525	156405
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(265620)	(135582)
Валовий: прибуток	2090	129364	55364
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	33953	7179
Адміністративні витрати	2130	(27824)	(15314)
Витрати на збут	2150	(36650)	(24200)
Інші операційні витрати	2180	(53041)	(14821)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	28053	25957
Інші фінансові доходи	2220	79	3
Інші доходи	2240	7406	0
Фінансові витрати	2250	(17915)	(3847)
Інші витрати	2270	(26)	(4588)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	24132	10990
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(4287)	(3607)

Чистий фінансовий результат: прибуток

2350

13434

13794

Продовження додатку Г

П. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	7848	5130
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	7848	5130
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	7848	5130
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	12457	12053

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	73639	30595
Витрати на оплату праці	2505	24567	10387
Відрахування на соціальні заходи	2510	3823	2923
Амортизація	2515	11608	4772
Інші операційні витрати	2520	293749	92637
Разом	2550	409182	139518

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Продовження додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1483	1483
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	963	4733
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	32914	26024
Неоплачений капітал	1425	(0)	0
Видучений капітал	1430	(0)	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	35949	31651
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	4247	40399
Інші довгострокові зобов'язання	1515	37827	94643
Усього за розділом II	1595	63031	114085
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	3569	48405
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	30597	22861
за розрахунками з бюджетом	1620	1126	3050
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	125	119
за розрахунками з оплати праці	1630	909	369
Поточна кредиторська заборгованість за рахунками з учасниками	1640	0	46
Поточні забезпечення	1660	0	4384
Інші поточні зобов'язання	1690	13419	13389
Усього за розділом III	1695	65823	75345
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	158450	227434

Додаток Г

КОДИ

		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Тернопільський кар'єр"	за ЄДРПОУ	00292623
Територія	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	за КОАТУУ	6122486401
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, піску, крейди та глинистого сланцю	за КВЕД	08.11"
Середня кількість працівників	331		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	47372 Тернопільська область Збаразький район с.Максимівка вул. Стара Максимівка, буд. 29, т.(0352) 24-23-34		

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	429525	156405
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(265620)	(135582)
Валовий: прибуток	2090	129364	55364
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	33953	7179
Адміністративні витрати	2130	(27824)	(15314)
Витрати на збут	2150	(36650)	(24200)
Інші операційні витрати	2180	(53041)	(14821)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	28053	25957
Інші фінансові доходи	2220	79	3
Інші доходи	2240	7406	0
Фінансові витрати	2250	(17915)	(3847)
Інші витрати	2270	(26)	(4588)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	24132	10990
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(4287)	(3607)
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	13434	13794

Продовження додатку Г

П. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	7848	5130
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	7848	5130
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	7848	5130
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	12457	12053

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	73639	30595
Витрати на оплату праці	2505	24567	10387
Відрахування на соціальні заходи	2510	3823	2923
Амортизація	2515	11608	4772
Інші операційні витрати	2520	293749	92637
Разом	2550	409182	139518

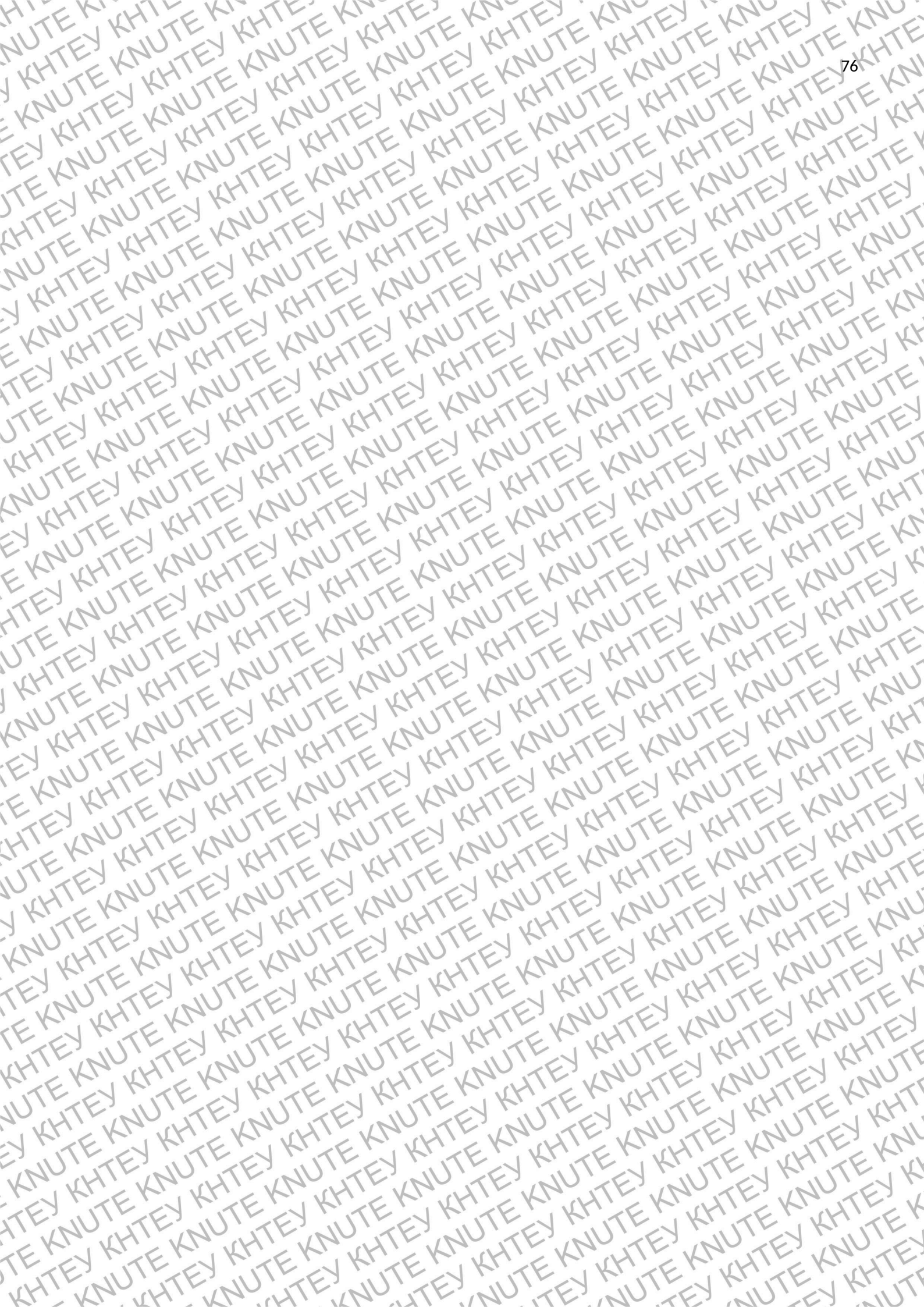
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

		КОДИ	Дата(рік, місяць, число)	2019 01 01
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Тернопільський кар'єр"	за ЄДРПОУ	00292623	
Територія	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	за КОАТУУ	6122486401	
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230	
Вид економічної діяльності	Добування піску, гравію, глин та каоліну	за КВЕД	08.11"	
Середня кількість працівників	334			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака				
Адреса	47372 Тернопільська область Збаразький район	с.Максимівка вул. Стара Максимівка, буд. 29, т.(0352) 24-23-34		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	19683	8221
первісна вартість	1001	19136	14328
накопичена амортизація	1002	2171	3389
Основні засоби:	1010	162435	23039
первісна вартість	1011	147942	98898
Знос	1012	22847	38519
Інші необоротні активи	1090	0	832
Усього за розділом I	1095	165440	48770
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3646	19962
Виробничі запаси	1101	1840	2078
Незавершене виробництво	1102	2658	4768
Готова продукція	1103	6097	6167
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	13979	40635
Дебіторська заборгованість розрахунками: за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	1	1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	33911	152875
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	852	448
Готівка	1166	0	2
Рахунки в банках	1167	789	509
Витрати майбутніх періодів	1170	0	2588
Інші оборотні активи	1190	765	2579
Усього за розділом II	1195	58905	213337
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	227434	259018

Продовження додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1483	1483
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2594	1668
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	26024	53018
Неоплачений капітал	1425	0	0
Видучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	31651	54619
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	40399	91059
Інші довгострокові зобов'язання	1515	94643	32611
Усього за розділом II	1595	114085	144627
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	4896	1068
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	22861	46903
за розрахунками з бюджетом	1620	3050	7472
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	1838
за розрахунками зі страхування	1625	119	255
за розрахунками з оплати праці	1630	369	1475
Інші поточні зобов'язання	1640	46	38
Поточна кредиторська заборгованість за рахунками з учасниками	1660	4384	688
Інші поточні забезпечення	1690	13389	34457
Усього за розділом III	1695	75345	66125
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	227434	259018

Додаток Е

		КОДИ	
Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Тернопільський кар'єр"	Дата(рік, місяць, число)	2019 01 01
		за ЄДРПОУ	00292623
Територія	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	за КОАТУУ	6122486401
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, піску, крейди та глинистого сланцю	за КВЕД	08.11"

Середня кількість працівників	331
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака	
Адреса	47372 Тернопільська область Збаразький район с.Максимівка вул. Стара Максимівка, буд. 29, т.(0352) 24-23-34

**Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	353519	429525
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	778442	(265620)
Валовий: прибуток	2090	140858	129364
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	14103	33953
Адміністративні витрати	2130	114666	(27824)
Витрати на збут	2150	96902	(36650)
Інші операційні витрати	2180	106517	(53041)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	89655	28053
Інші фінансові доходи	2220	89655	79
Інші доходи	2240	53	7406
Фінансові витрати	2250	7406	(17915)
Інші витрати	2270	80891	(26)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	26	24132
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	30626	(4287)
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	14925	13434

Продовження додатку Е

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	7848	-7848
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	7848	-7848
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	7848	-7848
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	31663	12457

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	0	73639
Витрати на оплату праці	2505	14949	24567
Відрахування на соціальні заходи	2510	21009	3823
Амортизація	2515	5245	11608
Інші операційні витрати	2520	18190	293749
Разом	2550	173617	409182

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток Є

Динаміка поточних зобов'язань

ПраТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки

Розділ зобов'язань	2016 рік		2017 рік		2018 рік		Відхилення 2018/2016рр	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	абсл.+/-	відн.%
Короткострокові кредити банків	20747	32,3	25387	35,9	2982	4,2	- 17765	-85,6
Поточна заборгованість: За товари, роботи, послуги	28145	43,8	26729	37,8	34882	49,3	6737	23,9
За розрахунками з бюджетом	1191	1,8	2088	2,9	5261	7,4	4070	341,7
За розрахунками зі страхування	192	0,3	122	0,2	187	0,3	-5	-2,6
З оплати праці	937	1,4	639	0,9	922	1,3	-15	-1,6
Поточні забезпечення	-	-	2192	3,1	2536	3,6	2536	-
Інші поточні зобов'язання	12994	20,2	13404	19,0	23923	33,8	10929	84,1
Всього поточних зобов'язань та забезпечень	64206	100	70584	100	70735	100	6529	10,1

Додаток Ж

Аналіз джерел формування основного капіталу (необоротних активів) ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки, тис. грн.

Основний капітал (необоротні активи)	2016р.	2017р.	2018р.	Джерела покриття основного капіталу	2016р.	2017р.	2018р.
Нематеріальні Активи	11851	14398	13952	1. Власні джерела (всього)	36269	33800	43135
Основні засоби	45663	97399	92737	2. Власний капітал, використаний на покриття необоротних активів	36269	33800	43135
Інші необоротні активи	-	-	416	Короткострокові кредити банків	20747	25387	2982
				3. Довгострокові фінансові зобов'язання	498	52610	60988
Всього необоротні активи	57514	111797	107105	Всього джерел на покриття необоротних активів	57514	111797	107105

Додаток 3

**Аналіз джерел формування оборотного капіталу ПрАТ
«Тернопільський кар'єр» у 2016-2018 роках, тис.грн.**

Оборотний капітал	2016р.	2017р.	2018р.	Джерела покриття оборотного капіталу	2016р.	2017р.	2018р.
Запаси	46482	20857	11804	1. Власний капітал (всього)	36269	33800	43135
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	16333	16028	27307	1.1. На покриття оборотного капіталу	0	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2082	8	1	Довгострокові зобов'язання	44933	10561	65386
Інша поточна дебіторська заборгованість	39744	36435	93393	2. Поточні зобов'язання	64206	70584	70735
Гроші та їх еквіваленти	240	3228	650	2.1. Поточна заборгованість за товари, роботи, послуги	28145	26729	34882
Витрати майбутніх періодів	-	3295	1294	2.2. Кредиторська заборгованість	23067	30451	11930
Інші оборотні активи	4258	1294	1672	2.3. Інші поточні зобов'язання	12994	13404	23923
Всього оборотний капітал	109139	81145	136121	Всього джерел на покриття оборотного капіталу	109139	81145	136121

Додатку II

Аналіз чистого оборотного капіталу
ПРАТ «Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Відхилення 2018/2016	
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	абс., тис.грн	відн., %
I спосіб розрахунку					
I. Власний капітал	36269	33800	43135	6866	18,93
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	66178	88558	129356	63178	95,4
III. Необоротні активи	57514	111797	107105	49591	86,22
Чистий робочий капітал	44933	10561	65386	20453	45,5
II спосіб розрахунку					
I. Оборотні активи	109139	81145	136121	26982	24,72
II. Поточні зобов'язання і забезпечення	64206	70584	70735	6529	10,17
Чистий робочий капітал	44933	10561	65386	20453	45,5
Питома вага чистого капіталу у загальній сумі оборотних коштів, %	41,17	13,01	48,03	6,86	16,66

Додаток І

**Ідентифікація типу фінансування оборотних активів ПрАТ
«Тернопільський кар'єр» за 2016-2018 роки**

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік
Оборотні активи			
Постійна частина оборотних активів, тис.грн.	44933	10561	65386
Змінна частина оборотних активів, тис.грн.	64206	70584	70735
Джерела фінансування оборотних активів			
Власний капітал, тис.грн.	0	0	0
Довгострокові зобов'язання, тис.грн.	44933	10561	65386
Всього (ВК+ДЗ), тис.грн.	44933	10561	65386
Поточні зобов'язання, тис.грн.	64206	70584	70735
Частка ПЗ в змінній частині оборотних активів, %	100	100	100
Частка ПЗ в постійній частині оборотних активів, %	0	0	0
Тип політики фінансування	Консервативний	Консервативний	Консервативний

Додаток К

**Планування оптимальної структури капіталу
ПрАТ «Тернопільський кар'єр» за плановий 2019 рік**

Показник	Можливі варіанти структури капіталу (власний капітал: залучений капітал)								
	1 10:90	2 20:80	3 30:70	4 40:60	5 50:50	6 60:40	7 70:30	8 80:20	9 90:10
Середня сума всього капіталу, що використовуєть ся, тис.грн.	257882	257882	257882	257882	257882	257882	257882	257882	257882
Середня сума власного капіталу, тис.грн.	25788	51576	77364	103152	128941	154729	170517	206305	232093
Середня сума позикового капіталу, тис.грн.	232093	206305	170517	154729	128941	103152	77364	51576	25788
Структура капіталу:									
Власний,%	10	20	30	40	50	60	70	80	90
Позиковий,%	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Сума валового прибутку, тис.г рн.	179022	179022	179022	179022	179022	179022	179022	179022	179022
Валова рентабельність активів,%	69,42	69,42	69,42	69,42	69,42	69,42	69,42	69,42	69,42
Середній рівень відсотків за кредит,%	33,7	33,7	33,7	33,7	33,7	33,7	33,7	33,7	33,7
Норма прибутку,%	18	18	18	18	18	18	18	18	18
Рентабельність власного	694,2	347,1	231,4	173,5	138,8	115,7	105	86,7	77,1

капіталу, %									
ЕФЛ, %	263,61	117,16	64,56	43,93	29,29	19,52	13,29	7,32	3,25

Додаток ІІ

Розрахунок впливу факторів внутрішнього середовища на діяльність ПрАТ «Тернопільський кар'єр»

Фактори	Вплив фактору	Вага	Оцінка	Зважена оцінка
1.Постачальники	Даний фактор має слабкий вплив, так як підприємство має довгострокові контракти	0,2	2	0,4
2.Конкуренти	Основними конкурентами є ДП "Закупнянський кар'єр", ДП "Нігинський кар'єр", ДП "Городоцький кар'єр".Вплив даного фактору є значним	0,5	5	2,5
3.Персонал	Висока плінність персоналу та низька кваліфікація суттєво впливає на імідж підприємства	0,6	5	3,0
4.Керівництво	ПрАТ «Тернопільський кар'єр»є приватною власністю тому, керівництво зацікавлене у отриманні мак сильного прибутку та розширенні частки ринку	0,2	3	0,6
Разом		1	-	6,5

Власна розробка

